

Vragen aan de Helpdesk

75 veel gestelde bestuurlijk-juridische vragen

Parkgarage

1 Valt een parkeergarage onder de Wet Milieubeheer? Eerst moet worden getoetst of is voldaan aan het inrichtingbegrip uit artikel 1.1 lid 1 van de Wet Milieubeheer (vraag 1 en verdere uit '100 vragen'). Daarna moet worden getoetst of er sprake is van een milieuhandelen. Wanneer bijvoorbeeld auto's worden geparkeerd zou hieraan worden voldaan, maar dat is niet zo is.

Aanleg landbouw

39 Mag bij het beoordelen van de vergoedingaanvraag rekening gehouden worden met aantasting van het landschap?

Het is niet geheel duidelijk op wat voor manier hiermee rekening gehouden mag worden. De Wet Milieubeheer stelt dat het aspect 'aantasting van het landschap' staat voortaan in de lijst van aspecten, maar het is niet duidelijk wel aan dit aspect.

Aanvallende rapportage

75 Moet worden gerapporteerd over stof die wel in het basismodel, maar niet in het bedrijfsspecifieke model voorin is opgenomen? Het model is een instrument dat wordt gebruikt om te beoordelen of een vergunning wordt gehanteerd. Het model kan worden gebruikt om te beoordelen of de vergunning kunnen worden gehanteerd.

75 veel gestelde
bestuurlijk-juridische
vragen

Inhoud

- Inleiding 5
- 1 Inrichting en Ivb 7
- 2 De Wm-vergunning 10
- 3 Coördinatie Wm- en bouwvergunning 13
- 4 Algemene regels 15
- 5 Procedures 19
- 6 Handhaving 24
- 7 Landbouw 28
- 8 Milieujaarverslag 31
- Lijst van afkortingen 33
- Register 34

Inleiding

Vergunningverleners, maar ook bedrijven en instanties, moeten kennis hebben van technische, juridische en procedurele kanten van het milieubeleid. Per 1 juli 1995 is InfoMil, het Informatiecentrum Milieuvergunningen, opgericht ter ondersteuning van de uitvoering van het milieubeleid. Het ministerie van VROM heeft samen met IPO, VNG en het ministerie van EZ het initiatief genomen tot de oprichting ervan.

Sinds de start van InfoMil in 1995 zijn er aan de bestuurlijk juridische sectie ongeveer 8.500 vragen gesteld (peildatum januari 2000). Deze compilatie is samengesteld aan de hand van veel gestelde vragen. De compilatie kan als een vervolg gezien worden op de brochure 'vijf jaar wet milieubeheer: 100 vragen en antwoorden van het informatiepunt wet milieubeheer' (VROM 98157/h/4-98 22580/210), die is geplaatst op de site van InfoMil (www.infomil.nl).

Dit boekje is voornamelijk geschreven voor medewerkers van gemeenten, provincies en rijksoverheid die met de Wet milieubeheer te maken hebben. Bij de beantwoording is recente jurisprudentie verwerkt. Hoewel de antwoorden zo zorgvuldig mogelijk zijn geredigeerd, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. Voor vragen over milieuregelgeving kan contact worden opgenomen met InfoMil, telefoonnummer (070) 361 05 75.

1 Inrichting en Ivb

Parkeergarage

1 Valt een parkeergarage onder de Wm? Eerst moet worden getoetst of is voldaan aan het inrichtingbegrip uit artikel 1.1 lid 1 Wm (zie vraag 1 en verdere uit '100 vragen'). Centrale vraag hierbij is of er sprake is van bedrijfsmatig handelen. Wanneer bijvoorbeeld gratis kan worden geparkeerd zou hieruit afgeleid kunnen worden dat dit niet zo is. Wanneer het echter zou gaan om een parkeergarage die is gebouwd om de aantrekkelijkheid van een bedrijf/winkelcomplex te vergroten, dan is het wel bedrijfsmatig.

Vervolgens moet worden bepaald of de activiteit is aangewezen in het Ivb. Voor parkeergarages of parkeerterreinen zijn de categorieën 1.1 en 13.1 onder b en 13.2 bepalend. Categorie 1.1, onder a, bevat het vereiste van 1,5 kW elektromotorisch vermogen.

In categorie 1.2 worden verbrandingsmotoren die tijdelijk in een omgeving aanwezig zijn voor de bepaling van dit vermogen uitgesloten, met andere woorden, de aanwezigheid van auto's maakt een parkeergarage niet vergunningplichtig.

In categorie 1.2, onder c, worden elektromotoren uitgesloten voor ondergronds gelegen bouwwerken voor vervoer van personen of goederen. Bedoeld worden tunnels, metrolijnen e.d. Een ondergrondse garage kan niet worden opgevat als een bouwwerk voor vervoer van personen of goederen en moet dus wel worden getoetst aan categorie 1.1, onder a. Dat betekent dat wanneer een parkeergarage alleen op grond van de aanwezigheid van een personenlift (met een *EV* groter dan 1,5 kW) onder het Ivb valt, de vergunningplicht geldt. Een openbare parkeerruimte, waarop behalve markering en eventueel een parkeermeter geen voorzieningen aanwezig zijn, is niet vergunningplichtig.

Wanneer een bedrijf voor regelmatig parkeren gebruik maakt van een openbare parkeerplaats, bijvoorbeeld een garage of een autorischool, dan kunnen hieraan geen regels worden gesteld in de milieuvergunning. De openbare parkeerplaats maakt immers geen deel uit van de inrichting. Wel kan het parkeergedrag van het bedrijf worden getoetst aan de *APV* of wegen-

verkeerswet en zonodig gereguleerd met een parkeervergunningstelsel.

Een parkeergarage met open dak of met een open constructie heeft waarschijnlijk niet zodanige voorzieningen dat daarmee de vangnetcategorie uit het Ivb (categorie 1.1) van toepassing is.

Overigens kan het zo zijn dat een parkeergarage/ plaats die op zich niet vergunningplichtig zou zijn, deel uitmaakt van een vergunningplichtige inrichting dan wel een inrichting die onder een amvb valt. Er kunnen dan uit dien hoofde wellicht toch regels voor gelden. Het parkeren (binnen de inrichting) van voertuigen voor het goederenvervoer, zwaarder dan 3500 kg, wordt in categorie 13.1, onderdeel b (meer dan 3 vrachtauto's), aangewezen. Ingevolge categorie 13.2 Ivb blijven parkeerterreinen die openbare weg zijn of voor het openbaar verkeer open staan buiten beschouwing. In die zin heeft ook de *ABRVS* geoordeeld (*ABRVS* 2 maart 1998, *EO*3.97.1487/P90, *JM* 1998,63).

Begrip inrichting

2 Vallen de volgende activiteiten cq inrichtingen onder het inrichtingbegrip van de Wm?

A Een weiland

Volgens *ABRVS* 1 december 1995,

*EO*3.94.0495, *AB* 1996, 128, is een weiland geen inrichting, zolang het niet intensief gebruikt wordt. Zie voor een uitgebreid overzicht van het begrip agrarische inrichting en van de vraag of landerijen tot de inrichting behoren 'Agrarische activiteiten en de Wet milieubeheer' van H.E. Woldendorp en P.C.M. Heinen, in *Agrarisch Recht* 1998, p.633 e.v.

B Een kerk

Een kerk kan onder het Ivb vallen wanneer er een activiteit als beschreven in bijlage I van het Ivb, bijvoorbeeld categorie 1, voorkomt. Wanneer een kerk onder de beschrijving van het Ivb valt, is het besluit Woon- en verblijfsgebouwen vaak van toepassing.

C Een carillon

Een carillon is meestal niet vergunningplichtig, de kerk waarin ze hangen valt mogelijk wel onder het Ivb.

D Een veerpont

De ABRVS heeft in uitspraak E03.97.0116 van 8 februari 1999 (Nwsbrief STAB 99-12) uitge- maakt dat uitoefening van een veerverbin- ding met behulp van veerpont geen inrich- ting is als bedoeld in artikel 1.1, vierde lid, van de Wm. Er is geen aanspraak op een gedeelte van het water, de afgelegde vaar- route is niet nauwkeurig begrensd en de veerstoepen vallen in dit geval niet onder een in het Ivb aangewezen categorie.

E Opslaan meststoffen

Er vond opslag plaats van een hoeveelheid meststoffen die is genoemd in categorie 7.1 en 7.2 van bijlage I van het Ivb, maar nu dit niet bedrijfsmatig gebeurde ging het niet om een inrichting in de zin van artikel 1.1 van de Wm (ABRVS 31 juli 1998, E03.97.0418, Nwsbrief STAB 98-91).

Vakantiehuysjes

3 Is een vakantiecentrum waar huysjes verhuurd worden vergunningplichtig? Ja. Het verhuren is een bedrijfsmatige activiteit en valt onder categorie 18 Ivb. Vervolgens kan deze inrichting onder het besluit Horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen gebracht worden. Indien er sprake is van minder dan 15 huysjes en er geen andere activiteiten plaatsvin- den die in het Ivb worden genoemd, dan valt de inrichting niet onder het Ivb en ontstaat er derhalve geen vergunning- of meldingsplicht.

Bedrijfsverzamelgebouw

4 Wanneer is een bedrijfsverzamelgebouw één inrichting in de zin van de Wm? In de literatuur wordt in dit verband ook wel over een complexvergunning gesproken. Het gaat dan, aldus de noot van R. van Gestel in M&R van september 1998, 83, bij de uitspraak van de ABRVS van 19 maart 1998, E03.96.0616 om de situatie 'waarin men voor meerdere, door verschillende rechtspersonen onder- nomen activiteiten – denk aan een winkelcen- trum, bedrijfsverzamelgebouw of bedrijventer- rein – één gezamenlijke milieuvergunning zou willen verstrekken' met het oog op synergie- voordelen. In genoemde uitspraak toetste de Raad of hier sprake was van één inrichting aan de hand van

de bekende criteria en kwam daarbij tot een ontkennend oordeel.

In de noot bij deze uitspraak wordt een andere benadering van de complexvergunning geschetst. Kern is dat de verantwoordelijkheid voor de milieugevolgen van het totale complex in bepaalde gevallen contractueel zou kunnen worden geregeld. Daarnaast bevat het februari- nummer uit 1996 van M&R ook een helder artikel over de complexvergunning. Vraag 60 uit het '100 vragen'-boekje gaat in op de koppeling van een milieuvergunning en bouwvergunning in geval van een bedrijfsver- zamelgebouw.

Apotheek, huisarts

5 In categorie 4.2 van het Ivb wordt een apotheek, een praktijk voor diergeneeskunst en een huisarts uitgezonderd. Ook in categorie 23.2 wordt een praktijk voor diergeneeskunst en een huisarts uitgezonderd. Betekent dit dat deze inrichtingen nooit vergunningplichtig zijn? Nee, als de ondergrens van een andere cate- gorie wordt overschreden (bijvoorbeeld van cate- gorie 1.1: 1,5 kW), dan kan een dergelijke inrichting wél vergunningplichtig zijn. Overi- gens kunnen dergelijke inrichtingen meestal onder het Besluit woon- en verblijfsgebouwen worden gebracht.

Lpg-tankstations

6 Op een inrichting is zowel het Besluit tankstations als het Besluit lpg-tankstations van toepassing. Is daarnaast nog een milieu- vergunning nodig? Wanneer lpg wordt getankt geldt altijd de vergunningplicht. In de considerans van de vergunning kan worden gewezen op de beslu- ten die van rechtswege op de inrichting van toepassing zijn. In het voorschriftendeel kunnen de aspecten worden geregeld, die niet in de amvb's zijn opgenomen.

Tankstations

7 Een tankstation wil een 'supermarktje' erbij beginnen. Volgens de exploitant kunnen daaraan geen voorschriften gesteld worden. De inrichting valt onder het Besluit tankstations. Wat nu?

Als de supermarkt meer wordt dan een bijzaak is er geen sprake meer van uitsluitend of in hoofdzaak verkopen van brandstoffen. Zo'n inrichting valt ook niet onder het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven. Er is een vergunning nodig, waarbij voor het tankstation voldaan moet worden aan de voorschriften uit het Besluit tankstations (m.a.w. het is dan geen type B tankstation meer, maar een type A).

Akoestisch rapport

8 Artikel 5.10 Ivb geeft de bevoegdheid om bij bepaalde categorieën inrichtingen een akoestisch rapport te eisen bij vergunningaanvraag. Mag een akoestisch rapport geëist worden bij andere categorieën? En mag dat ook als er geen aanvraag nodig is, zoals actualiseringsplicht (8.22) en ambtshalve wijziging (8.23)?

Ja, op grond van artikel 5.1 Ivb onder j mag ook een akoestisch rapport gevraagd worden bij categorieën die niet genoemd worden in artikel 5.10 Ivb. Dit blijkt uit VZ ABRVS, 8 maart 1994, B05.93.1707, Geluid nummer 3, september 1994. In casu ging het om een tennispark. Hier was geen geluidsinstallatie aanwezig, waardoor het park niet onder categorie 19.1 viel. Wel viel het onder categorie 1.1. Categorie 19.1 wordt wel genoemd in artikel 5.10 Ivb, categorie 1.1 niet. Toch mocht de gemeente bij de aanvraag een akoestisch rapport op grond van artikel 5.1 Ivb eisen, nu was gebleken dat in het verleden de streefwaarden aanmerkelijk werden overschreden. Omdat desondanks geen akoestisch rapport was overgelegd, had de gemeente de aanvraag terecht niet in behandeling genomen. Bovenstaande is alleen mogelijk als er een aanvraag nodig is. Bij artikel 8.22 en 8.23 Wm is er geen sprake van een aanvraag en kan dus geen akoestisch rapport worden gevraagd.

2 De Wm-vergunning

Aanvraag onderdeel vergunning

9 Moet een aanvraag onderdeel uitmaken van een vergunning?

Nee, dit is niet verplicht. Volgens artikel 8.11 Wm kan de aanvraag deel uitmaken van de vergunning voorzover dat in de vergunning is aangegeven. Hoe dan ook is de aanvraag van groot belang. De grondslag van de aanvraag mag in de vergunning namelijk niet verlaten worden, zie vraag 14 uit '100 vragen'. Bij een vergunning op hoofdzaken moet extra goed worden opgelet in hoeverre delen uit de aanvraag in de vergunning kunnen worden opgenomen. Zie hiervoor de 'Wegwijzer Vergunning op Hoofdzaken/Vergunning op Maat' van het ministerie van VROM (zie ook vraag 12).

Moment aanvullen, wijzigen, intrekken aanvraag

10 Tot welk moment kan een aanvrager zijn aanvraag om een Wm-vergunning aanvullen, wijzigen of intrekken?

De lijn in de jurisprudentie was tot nu toe dat een aanvraag aangevuld mag worden tot het moment dat het ontwerpbesluit is genomen. Daarna is aanvulling en zeker een ingrijpende aanvulling in principe niet meer mogelijk (zie ook vraag 13 uit het '100 vragen' boekje en vz ABRVS 7 september 1998, E03.98.0479/P90 en E03.98.0309, Nwsbrief STAB, 98-97). Inmiddels is er echter jurisprudentie dat ook in situaties waarin het ontwerpbesluit nog niet is genomen, een aanvulling van de aanvraag niet altijd door het bevoegd gezag geaccepteerd hoeft te worden. In de uitspraak van ABRVS 16 april 1998, E03.95.1316 (Nwsbrief STAB, 99-56) was de volgende casus aan de orde: De oorspronkelijke aanvraag voldeed aan de wettelijke vereisten. Vervolgens werd de aanvraag na afloop van de termijn van 8 weken die geldt voor de beslissing omtrent het al dan niet in behandeling nemen van een aanvraag (artikel 3:18 lid 1 Awb) aangevuld. Toen de aanvulling werd ingediend was het niet in behandeling nemen van de aanvraag wegens het niet of niet volledig zijn van gegevens dus niet meer mogelijk. De ingediende aanvulling betrof echter

een ingrijpende wijziging van de oorspronkelijke aanvraag. De ABRVS oordeelde dat omdat het niet in behandeling nemen van de aanvraag niet meer mogelijk was en omdat de beslistermijn van 6 maanden aanzienlijk zou worden bekort indien op de aangevulde aanvraag zou moeten worden beschikt, de gemeente met recht geen rekening gehouden had met de aanvulling van de aanvraag. Zie ook de uitspraak ABRVS 29 juli 1999, E03.97.1470 (Nwsbrief STAB, 99-87).

Opeenvolgende inrichtingen

11 Wat gebeurt er met de vergunning als de inrichting overgaat in andere handen of als de inrichting ophoudt te bestaan?

De vergunning gaat op grond van artikel 8.20 Wm automatisch mee over. Er zijn verschillende situaties denkbaar:

1 Het nieuwe bedrijf verricht dezelfde soort activiteiten als het oude bedrijf.

In dit geval kan de oude vergunning gebruikt worden door het nieuwe bedrijf. Zijn er wijzigingen of uitbreidingen (bijvoorbeeld een grotere opslag of meer aan- en afvoer), dan is een wijzigings-, uitbreidings- of eventueel revisievergunning nodig. De grondslag van de aanvraag mag echter niet worden verlaten. Het verlenen van een oprichtingsvergunning is niet mogelijk, omdat op één inrichting niet meerdere oprichtingsvergunningen mogen rusten (zie onder andere ABRVS 30 juni 1997, E03.96.0006, M&R 1997/116).

2 Het nieuwe bedrijf verricht andersoortige activiteiten dan het oude bedrijf.

In dit geval is de oude vergunning niet meer toereikend. Het verlenen van een wijzigings-, uitbreidings- of revisievergunning zal niet mogelijk zijn, omdat er sprake is van een andere inrichting. Voordat er een nieuwe oprichtingsvergunning kan worden verleend, moet eerst de oude vergunning worden ingetrokken.

Het is overigens niet altijd even eenvoudig om te bepalen of er sprake is van een andere inrichting. In de praktijk wordt nog wel eens

aangesloten bij de categorie-indeling van het Ivb. Zie bijvoorbeeld ABRVS

29 oktober 1999, E03.96.1109/218-297, M&R 1999/11, 94; ABRVS 13 juli 1999, E03.94.1402, JM 1999/119 en ABRVS 6 november 1997, E03.95.0720, Milieucd.

3 De inrichting houdt op te bestaan.

Hiervan is bijvoorbeeld sprake als op de locatie van het oude bedrijf geen nieuw bedrijf meer komt, maar een woonwijk. Al is in dat geval de kans klein dat iemand de vergunning nog wil gebruiken, toch is het aan te bevelen dat de vergunning wordt ingetrokken op grond van artikel 8.25 of 8.26 Wm. Zo wordt voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat en dat iemand alsnog aanspraak maakt op de vergunning.

Vergunning op hoofdzaken/ op maat

12 Wat is een vergunning op hoofdzaken (VOH) en wie komt daarvoor in aanmerking? In vraag 29 van '100 vragen' staat kort aangegeven wat een VOH is. Bij de VOH geeft het bevoegd gezag het bedrijf binnen de wettelijke en jurisprudentiële randvoorwaarden maximale vrijheid. Een bedrijf moet aan een aantal vereisten voldoen: er moet een door de overheid goedgekeurd bedrijfsmilieuplan zijn, een gecertificeerd bedrijfsmilieuzorgsysteem op basis van ISO-14001 en een milieujaarverslag. Daarnaast is het nalevingsgedrag van belang. Als een bedrijf niet voldoet aan alle voorwaarden voor een VOH, kan het bevoegd gezag een vergunning op maat (VOM) afgeven. Een VOM houdt in dat een bedrijf met een proactieve houding ten opzichte van het milieu de ruimte krijgt om zelf de middelen te kiezen om de gestelde doelen te realiseren. De vrijheid is niet maximaal, maar wel groter dan bij de 'traditionele' vergunning.

De VOH/VOM is bedoeld voor vooruitstrevende bedrijven met goed milieugedrag. Het is zeker niet de bedoeling om bedrijven minder inspanningen te laten verrichten ter bescherming van het milieu of om alleen hoofdzaken te regelen, zonder te kijken naar de inspanningen van het bedrijf.

In de 'Wegwijzer Vergunning op Hoofdzaken/Vergunningverlening om Maat' van het Ministerie van VROM die in augustus 1999 is verschenen, wordt ingegaan op deze materie.

Naast een circulaire met het beleidsmatige kader staan hierin juridische factsheets met concrete voorbeelden en een handreiking voor de aanpak van de vergunningverlening en het toezicht.

Verruimde reikwijdte

13 Wat kan in de vergunning worden voorgeschreven ten aanzien van verruimde reikwijdte?

Artikel 1.1 lid 2 onder b Wm bevat mogelijkheden voor vergunningverleners om aan de vergunning voorschriften te verbinden waarin maatregelen zijn gegeven ten aanzien van het gebruik van afval, energie, grondstoffen en het verkeer van en naar de inrichting. Ook de artikelen 8.11 lid 3, 8.12 en 8.13 van de Wm bevatten bepalingen die gericht zijn op de (preventieve) zorg en bescherming van het milieu. Dit geeft een duidelijke basis voor de zogenaamde verruimde reikwijdte. Naast verkeer zijn energiebesparing, grondstoffenbesparing en afvalpreventie aspecten van de verruimde reikwijdte.

Er is inmiddels een aantal uitspraken gedaan door de Voorzitter en de ABRVS waaruit enkele lijnen kunnen worden getrokken met betrekking tot de mogelijkheden voor het gebruik van de verruimde reikwijdte in de milieuvergunning. Deze staan beschreven in de jurisprudentiebundel 'Verruimde reikwijdte Wet milieubeheer en Wet verontreiniging oppervlaktewateren' die InfoMil heeft uitgegeven in april 1999. Deze bundel is te bestellen bij InfoMil en ook te vinden op internetsite www.infomil.nl.

Afwijzing aanvraag

14 Wanneer op een vergunningaanvraag afwijzend is beslist, is het bevoegd gezag dan toch verplicht een nieuwe gelijklopende aanvraag in behandeling te nemen?

Nee. In artikel 4:6, tweede lid, wordt aangegeven dat wanneer er geen nieuwe feiten of omstandigheden worden gemeld, de aanvraag kan worden afgewezen onder verwijzing naar de eerdere afwijzende beschikking.

Intrekken melding

15 Kan een eenmaal gedane melding 8.19 Wm (1a Hinderbesluit) weer ingetrokken worden?

Er zijn een drietal situaties mogelijk:

- A De verandering is ten onrechte met een melding geaccepteerd
- B De verandering is terecht gemeld, maar is niet feitelijk doorgevoerd
- C De verandering is gemeld en ook doorgevoerd

ad A

In dit geval is de onderliggende vergunning nooit gewijzigd. De rechtsgevolgen van de melding vloeien namelijk voort uit de wet. Indien een melding dus ten onrechte geaccepteerd is, geldt de vergunde situatie van voor de melding nog. Is de melding wel feitelijk doorgevoerd dan is de inrichting dus zonder toereikende vergunning in werking, hetgeen in strijd is met artikel 8.1 Wm. Er dient alsnog een vergunning voor de verandering aangevraagd te worden.

ad B

Een melding brengt pas een wijziging van de vergunning teweeg op het moment dat de verandering ook feitelijk gerealiseerd is. Dit blijkt uit een recente uitspraak van ABRVS (ABRVS 29 oktober 1999, E03.98.1748, nog niet gepubliceerd, Barneveld). Zolang de melding niet is gerealiseerd kan de inrichtinghouder er dus op terugkomen.

ad C

Met de realisering van de melding is de vergunning gewijzigd. Het terugkomen op de melding betekent meestal een verslechtering voor het milieu (tenzij de melding milieuneutraal was) en kan dus alleen indien daarvoor een vergunning verleend wordt.

Wijziging artikel 8.19 Wm

16 Er wordt gewerkt aan een wijziging van artikel 8.19 2e lid Wm. Wat is de stand van zaken en wat houdt de wijziging precies in? In het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wet milieubeheer (meldingenstelsel)' (TK 1998-1999, 26255, nrs. 1-3) wordt voorgesteld om het meldingenstelsel van artikel 8.19 Wm te wijzigen. Analooq daaraan is een voorstel tot wijziging van het Ivb gepubliceerd in de Staatscourant van 16 september 1999, nr. 178. In vraag 35 uit '100 vragen' is kort de aanleiding van het voorstel beschreven.

Belangrijke punten uit het wetsvoorstel zijn: In het huidige artikel 8.19 zijn de gevolgen van de verandering voor *de aard en omvang van de milieubelasting* bepalend voor de vraag of er gemeld mag worden dan wel een wijzigingsvergunning moet worden aangevraagd. In de nieuwe situatie zal de *inhoud van de vergunning* doorslaggevend zijn en niet meer de aard van de verandering (milieugunstig, milieuneutraal of milieu-ongunstig). Het bevoegd gezag moet dus bij het formuleren van de vergunning al rekening houden met toekomstige uitbreidingen en wijzigingen. Als dat correct gebeurt, kan de vergunninghouder gebruik maken van een soort 'drietrapsraket': veranderingen van de inrichting die *in overeenstemming zijn* met de vergunning hoeven niet gemeld te worden (nieuw artikel 8.1 lid 3 Wm); zijn de veranderingen *niet* in overeenstemming met de vergunning, maar leiden ze niet tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu, dan volstaat een melding (nieuw artikellid 8.19 lid 2 Wm); zijn de veranderingen *niet* in overeenstemming met de vergunning maar leiden ze *wel* tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu, dan is een wijzigingsvergunning nodig.

3 Coördinatie Wm- en bouwvergunning

Einde aanhouding bouwvergunning

17 Wanneer eindigt de aanhouding van de aanvraag om een bouwvergunning indien er coördinatie plaats vindt met de Wm-vergunning?

De coördinatieregeling van artikel 52 Woningwet is bij Wet van 24 september 1998 (Stb. 1998, 582) gewijzigd. Deze wijziging was noodzakelijk omdat tot dan toe de coördinatieregeling van de Woningwet en de Wm er op neer kwam dat de bouwvergunning pas verleend kon worden als de milieuvergunning van kracht was en de milieuvergunning pas in werking kon treden als de bouwvergunning verleend werd. Een eeuwigdurende aanhouding dus.

Er geldt niet in alle situaties een aanhoudingsplicht voor de aanvraag bouwvergunning. Een aanhoudingsplicht geldt niet indien:

- a de bouwvergunning geweigerd moet worden, of;
- b de milieuvergunning al verleend is en:
 - tegen het ontwerp-besluit zijn geen bedenkingen ingediend en het besluit wijkt niet af van het ontwerp, of;
 - de milieuvergunning heeft zes weken ter inzage gelegen zonder dat er bij de Voorzitter ABRVS een voorlopige voorziening tegen het besluit tot vergunningverlening is gevraagd, of;
 - de Voorzitter heeft op een verzoek tot voorlopige voorziening beslist (ongeacht de inhoud van de beslissing).

Indien één van de onder a en b genoemde omstandigheden zich niet voordoet moet de aanvraag bouwvergunning aangehouden worden. De aanhouding eindigt op het moment dat:

- 1 de milieuvergunning verleend wordt, tegen het ontwerp-besluit geen bedenkingen zijn ingediend en het besluit niet afwijkt van het ontwerp, of;
- 2 de milieuvergunning zes weken ter inzage heeft gelegen zonder dat er bij de Voorzitter ABRVS een voorlopige voorziening tegen het besluit tot vergunningverlening is gevraagd, of;

- 3 de Voorzitter op een verzoek tot voorlopige voorziening heeft beslist (ongeacht de inhoud van de beslissing).

Einde aanhouding igv bedenkingen

18 Wanneer eindigt de aanhouding van de aanvraag om een bouwvergunning indien er tegen het ontwerp-besluit tot verlening van de milieuvergunning buiten de daarvoor geldende termijn bedenkingen worden ingediend? Indien er geen bedenkingen zijn ingediend en het besluit niet afwijkt van het ontwerp eindigt de aanhouding op het moment dat de gemeente het besluit tot vergunningverlening bekend maakt. Indien er wel bedenkingen zijn ingediend eindigt de aanhouding nadat de milieuvergunning zes weken ter inzage heeft gelegen of nadat op een tegen de milieuvergunning ingesteld verzoek tot voorlopige voorziening door de VZ ABRVS is beslist.

Artikel 52 lid 1 onder a Woningwet spreekt slechts over de situatie dat er geen bedenkingen zijn ingebracht. Er staat niet dat de bedenkingen op tijd ingebracht moeten zijn. Doel van de coördinatieregeling is te voorkomen dat de bouwvergunning al verleend wordt op het moment dat het nog niet redelijk duidelijk is dat de milieuvergunning ook verleend gaat worden. Indien de bedenkingen tegen de milieuvergunning evident te laat zijn ontstaat er een situatie die vergelijkbaar is met de situatie waarin geen bedenkingen zijn ingediend. Een tegen het besluit ingesteld beroep/verzoek tot voorlopige voorziening zal in beide gevallen alleen ontvankelijk zijn indien aangetoond kan worden dat er redelijkerwijs geen of niet op tijd bedenkingen ingediend hadden kunnen worden of indien het besluit afwijkt van het ontwerp-besluit. Het te laat indienen van bedenkingen staat dus voor wat betreft de mogelijkheid om beroep in te kunnen stellen tegen de milieuvergunning gelijk aan het niet indienen van bedenkingen. Om die reden zou ook voor de toepassing van de coördinatieregeling het te laat indienen van bedenkingen gelijkgesteld dienen te worden aan het niet indienen van bedenkingen. Jurisprudentie zal hierover uitsluitsel moeten geven.

Rechten niet van kracht geworden milieuvergunning

19 Ingevolge artikel 20.8 Wm wordt een milieuvergunning pas van kracht nadat de benodigde bouwvergunning is verleend. Als de bouwvergunning niet is aangevraagd en het bedrijf wil de inrichting weer veranderen, kunnen aan de niet van kracht geworden milieuvergunning dan toch rechten ontleend worden?

Allereerst is van belang of er al drie jaren zijn verstreken sedert het onherroepelijk worden van de nog niet van kracht zijnde milieuvergunning. Is dit het geval dan is de vergunning van rechtswege vervallen op grond van artikel 8.18 lid 1 Wm. De in dat artikel genoemde termijn van drie jaar begint immers op het moment dat de milieuvergunning onherroepelijk (rechtens onaantastbaar) wordt en niet pas als de milieuvergunning van kracht wordt.

Als er sedert het onherroepelijk worden van de vergunning nog geen drie jaren zijn verstreken dan kunnen in beginsel aan deze vergunning rechten ontleend worden. Daarvoor is het niet noodzakelijk dat de rechten reeds gerealiseerd zijn (ABRVS 3 oktober 1994, GO5.93.3222, in C.A.M. van Reeken (red), Regelgeving ammoniak en stank van agrarische bedrijven, rubriek D-6, nr. 2, Apeldoorn).

Is dit echter ook het geval als de vergunning nog niet van kracht is vanwege het ontbreken van de bouwvergunning (artikel 20.8 Wm)? Ofschoon jurisprudentie hierover ontbreekt, lijkt dit het geval te zijn.

Artikel 8.4 lid 3 Wm regelt de beschermende werking van eerdere vergunningen. Ingevolge dit artikel geldt de beschermende werking voor eerder verleende vergunningen. Er wordt niet gesproken over het van kracht moeten zijn van deze vergunning. De vergunning in kwestie is reeds verleend en onherroepelijk. Daarmee zijn er vergunde rechten als bedoeld in artikel 8.4 lid 3 ontstaan. Het feit dat de vergunde rechten nog niet benut mogen worden vanwege het ontbreken van de bouwvergunning laat onverlet dat de rechten wel al zijn verleend en dus beschermd worden door artikel 8.4 lid 3 Wm.

4 Algemene regels

Reikwijdte amvb's

20 In de toelichting op de werkingssfeer van verschillende nieuwe 8.40 amvb's worden verschillende bedrijven genoemd die eerder niet onder een 8.40 amvb vielen of een vergunning nodig hadden. Bijvoorbeeld in het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven: pedicures. Breiden zulke amvb's de werkingssfeer van de Wm en het Ivb uit?

Nee. Pas als een bedrijf onder de definitie van het begrip inrichting in de Wm valt én genoemd wordt in een categorie van het Ivb, is het vergunningplichtig. Als het bedrijf dan bovendien binnen de werkingssfeer van een 8.40-amvb valt wordt de vergunningplicht vervangen door de amvb. Alleen als de pedicure onder het inrichtingenbegrip valt en onder een categorie van het Ivb (bijvoorbeeld categorie 1.1), moet gekeken worden of het binnen de amvb valt.

Van toepassing worden amvb

21 Op een inrichting met een milieuvergunning wordt een 8.40-amvb van toepassing. Wat gebeurt er met de vergunning? De vergunning vervalt van rechtswege. Dit volgt uit het systeem van de wet. Dit is de enige grond voor het van rechtswege vervallen van een milieuvergunning die niet in de Wm wordt genoemd. Zie artikel 8.18 Wm voor de in de wet genoemde gronden voor het van rechtswege vervallen van een vergunning.

Amvb gaat over in vergunning

22 Een inrichting die valt onder een 8.40 amvb wordt zodanig gewijzigd dat een milieuvergunning nodig is. Welk type vergunning is nodig? Er is een oprichtingsvergunning nodig. Dit blijkt uit de uitspraak ABRVS 9 maart 1995, E03.94.0001, Milieucd.

Amvb van rechtswege van toepassing

23 Een inrichting valt onder een 8.40 amvb maar wil liever een vergunning hebben en dient hiervoor een aanvraag in. Kan een bedrijf zelf kiezen of ze onder een 8.40 amvb valt of een vergunning nodig heeft?

Nee. Een 8.40 amvb is van rechtswege van toepassing op een inrichting. De enige manier voor een bedrijf om toch een vergunning te krijgen is de activiteiten zodanig aanpassen dat niet meer wordt voldaan aan de werkingssfeer van de gewenste amvb.

Acceptatie melding onterecht

24 Een gemeente is van mening dat een inrichting onder een 8.40 amvb valt. Een derde is echter van mening dat een inrichting niet onder deze amvb valt maar vergunningplichtig is. Wat kan deze derde ondernemen tegen het standpunt van de gemeente?

Het accepteren van de melding dat een bedrijf onder een 8.40 amvb valt is geen besluit in de zin van de Awb. Tegen de acceptatie van een dergelijke melding is daarom geen bezwaar of beroep mogelijk (ABRVS 16 oktober 1997, E03.96.0560 en E03.96.0663; AB 1997, 438 en 439; M&R 1997, 53K en 54K). Toch zijn er mogelijkheden om de vraag of een inrichting al dan niet onder een amvb valt bij de ABRVS aan de orde te stellen. Indien een inrichting namelijk niet aan de entreevoorwaarden van een amvb voldoet, dan geldt voor deze inrichting het verbod van artikel 8.1 Wm om zonder vergunning een inrichting in werking te hebben.

Door bij de gemeente op grond van artikel 18.14 jo. 18.2 Wm een verzoek in te dienen tot handhaving van het verbod uit artikel 8.1 Wm zal de gemeente een oordeel moeten vellen over de vraag of de inrichting inderdaad in strijd met artikel 8.1 Wm in werking is. Is de gemeente van mening dat de amvb van toepassing is, dan zal ze dit verzoek afwijzen om redenen dat er geen overtreding van artikel 8.1 Wm plaats vindt. Tegen een dergelijke afwijzing is bezwaar en vervolgens beroep bij de ABRVS mogelijk. Op deze wijze kan de vraag of een inrichting al dan niet onder een amvb valt toch bij de bestuursrechter aan de orde gesteld worden.

Geen twee 8.40 amvb's van toepassing op 1 inrichting

25 Er bestaan inrichtingen waarin twee activiteiten worden verricht, die elk in een ander 8.40 besluit worden geregeld. Kan een inrichting onder twee 8.40 amvb's vallen?

In de 8.40 besluiten wordt bij het bepalen van de werkingssfeer de zinsnede 'uitsluitend of in hoofdzaak' gebruikt. Dit betekent dat in de inrichting in beperkte mate ook andere activiteiten mogen plaatsvinden. Duidelijk moet zijn welke activiteit de inrichting 'uitsluitend of in hoofdzaak' onderneemt. Het gaat daarbij overigens alleen om activiteiten met gevolgen voor het milieu buiten de inrichting (ABRVS 16 februari 1996, E03.95.0189, Nwsbrief stAB, 96-10). Als de activiteit zo groot is dat niet meer van een nevenactiviteit kan worden gesproken, valt de inrichting niet onder de betreffende amvb. De inrichting is dan alsnog vergunningplichtig.

Bijvoorbeeld: een bedrijf heeft een kas waarin bloemen worden gekweekt en verkoopt daarnaast de bloemen. Als kennelijk de nadruk van de activiteiten ligt op het telen van bloemen, omdat bijvoorbeeld het kasdeel een aanzienlijk oppervlak beslaat, het grootste deel naar de bloemeneveiling wordt gebracht, en het verkoopdeel zeer kleinschalig is van karakter, dan is de hoofdzaak het telen van bloemen en kan de inrichting onder de amvb Bedekte teelt vallen. Als echter de nadruk ligt op het verkopen van bloemen, is niet meer sprake van 'uitsluitend of in hoofdzaak' telen van bloemen en zou het bedrijf onder de amvb Detailhandel en Ambachtsbedrijven kunnen vallen. Is niet te zeggen welk onderdeel, het verkopen of het telen, het belangrijkste is, dan is geen van beide amvb's van toepassing maar heeft het bedrijf alsnog een vergunning nodig.

Anticiperen

26 Hoe moet worden omgegaan met een vergunningplichtige inrichting die naar verwachting onder een nieuw op te stellen 8.40 amvb zal vallen en waarvoor op dit moment nog geen vergunning is afgegeven?

Als een inrichting nagenoeg geen milieubelasting veroorzaakt en een ontwerp-amvb is gepubliceerd waar de inrichting naar verwachting onder valt, hoeft geen toepassing te worden gegeven aan de formele vergunning-

plicht en ligt het ook minder in de rede om een gedoogbeschikking te nemen.

Als de inrichting meer milieubelasting veroorzaakt, moet gekeken worden of er aanleiding is tot het stellen van voorschriften. Dit is onder meer afhankelijk van aard of omvang van de belasting, ligging, plaatselijke omstandigheden of klachten van derden. De vergunning is in beginsel het aangewezen kader, maar in sommige gevallen kan dit niet in redelijkheid worden verlangd (bijvoorbeeld gezien genoemde omstandigheden, inspanningen, kosten, tijdsduur en milieurendement). Dan kan een gedoogbeschikking de aangewezen manier zijn. De voorschriften daarin kunnen globaler zijn. (Zie brief VROM van 30 augustus 1995, kenmerk DGM/BJB Mbb 26795020).

NB: Anticiperen is geen verplichting maar een bevoegdheid van de gemeente.

Wanneer er ook een bouwvergunning nodig is zit er een adder onder het gras. Omdat namelijk formeel wel een milieuvergunning vereist is, en de wettelijke koppeling alleen uitgaat van de formele situatie, moet op het moment dat een bouwvergunning vereist is, toch de milieuvergunning worden gevraagd en kan er niet worden geanticipeerd.

Afvalscheiding

27 In de nieuwe 8.40 amvb's staat de verplichting om afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Hoever mogen afvalscheidingsbepalingen gaan? Wat is nog redelijk?

In beginsel moeten alle afvalstromen die voor hergebruik in aanmerking komen gescheiden worden gehouden en gescheiden worden afgegeven, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Uitgangsvoorwaarde voor de redelijkheid is uiteraard dat er voor de bewuste afvalstroom een hergebruikbestemming is en dat er ook afgiftemogelijkheden zijn die tot die bestemming leiden. Voor een aantal bekende afvalstromen is dit onderzocht en vastgesteld in het Programma Gescheiden Inzamelen van Bedrijfsafvalstoffen: het GIBA. In het GIBA is ook het volgende belangrijke aspect voor de redelijkheidsafweging meegenomen: de praktische en de financiële haalbaarheid van de afvalscheiding. Als uitgangspunt is gesteld dat

gescheiden afgifte redelijkerwijs verlangd mag worden als dit maximaal f 100,- per ton duurder is dan integrale afgifte (dit alles uiteraard bij een praktische afhaalfrequentie). In het GIBA is op basis hiervan voor elke behandelde afvalstroom een hoeveelheidsgrens vastgesteld. Bijvoorbeeld: voor oud papier en karton geeft GIBA geen ondergrens. Voor glas geldt een grens van 30 kilogram glas per week. De hoeveelheidsgrenzen van GIBA kunnen als richtsnoer worden gebruikt door het bevoegd gezag bij het bepalen wat nog redelijk is. De ontdoener dient in twijfelgevallen zelf aan te tonen of afvalscheiding wel of niet redelijk is. Aangezien het bevoegd gezag bedrijven vaak adviseert over afvalscheiding, is het handig als ze zelf goed op de hoogte is van de afvalscheidingmogelijkheden.

Let wel: voor gevaarlijke afvalstoffen geldt afvalscheiding altijd. De nieuwe 8.40 amvb's stellen dat alle gevaarlijke afvalstoffen gescheiden moeten worden gehouden en afgegeven conform de bijlage bij de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen, houdende de categorieën van gevaarlijke afvalstoffen.

In de informatiebladen die InfoMil uitbrengt bij de nieuwe 8.40 amvb's wordt informatie gegeven over onder andere afvalpreventie en afvalscheiding. Deze informatiebladen zijn op te vragen bij InfoMil, of te downloaden van www.infomil.nl; het GIBA is te bestellen bij het Afval Overleg Orgaan, in Utrecht.

Gastanks

28 In de nieuwe 8.40 amvb's wordt in de uitsluitingsgronden gesproken over gasflessen en gastanks. Wanneer is iets een tank en wanneer niet?

Een benaderingswijze is om aan te sluiten bij het Besluit opslag propaan milieubeheer. Ingevolge dit besluit wordt voor gasen een grens van 150 liter aangehouden. Daaronder is het geen tank, maar een fles.

Manege met kantine

29 Valt een manege met een kantine onder het Besluit horeca- sport- en recreatie-inrichtingen? Er wordt in dit besluit namelijk een uitzondering gemaakt voor het bedrijfsmatig houden van dieren.

Een manege kan onder bepaalde omstandigheden toch onder het besluit vallen. Namelijk indien de horeca-activiteit de hoofdzaak vormt en indien er geen voorzieningen aanwezig zijn voor het bedrijfsmatig houden van dieren. Indien er stalruimte aanwezig is en er binnen de manege zelf paarden worden gehouden, dan is er sprake van het bedrijfsmatig houden van dieren. Indien de paarden uitsluitend door de bezoekers worden mee- en teruggenomen om in de rijhal te berijden is er geen sprake van het bedrijfsmatig houden van dieren en kan de inrichting dus in principe onder het besluit vallen. Er kunnen dan eventueel nadere eisen worden opgenomen voor de rijhal, bijvoorbeeld ten aanzien van de mestopslag en -afvoer.

Autowasserette

30 Valt een autowasserette onder de reikwijdte van het Besluit herstellinrichtingen motorvoertuigen milieubeheer?

De ABRVS heeft in haar uitspraak van 9 april 1999, EO3.96.1583 (Nwsbrief STAB, 99-44), bepaald dat een autowasserette niet onder dit besluit valt.

Overigens zal de redactie van het toekomstige Besluit motorherstellinrichtingen zodanig zijn dat autowasserettes, ook als daar uitsluitend auto's worden gereinigd, in principe onder de reikwijdte van dat besluit vallen.

Procedure opleggen nadere eis

31 Welke procedure geldt voor het opleggen van een nadere eis?

Het stellen van een nadere eis is – net als het weigeren daarvan op verzoek van een derde – een besluit in de zin van de Awb. Voor het opleggen van een nadere eis is geen procedure uit de Awb verplicht gesteld, tenzij de amvb of het bevoegd gezag zelf dit bepaalt. Het bevoegd gezag mag daarom zelf beslissen of een (uitgebreide) openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 of afdeling 3.5, gesplitst in 3.5.2-3.5.5 en 3.5.6) van de Awb wordt

gevolgd of dat ze alleen voldoet aan de minimumeisen uit de Awb. Overigens mag de 3.5.6 procedure niet worden gebruikt als het gaat om een nadere eis die wordt gesteld op verzoek van een derde.

De minimumprocedure zou er als volgt uit kunnen zien:

- De procedure start met het voorstel van het bevoegd gezag om een nadere eis te stellen. Houder en belanghebbenden kunnen hun zienswijze inbrengen volgens afdeling 4.1.2 Awb. Het bevoegd gezag kan daarvoor een redelijke termijn stellen. Het horen kan achterwege worden gelaten als vereiste spoed zich daartegen verzet.
- Het bevoegd gezag moet binnen een redelijke termijn een besluit nemen (artikel 4:13 Awb). Het besluit moet worden bekendgemaakt aan houder en belanghebbenden (afdeling 3.6 Awb). Het bevoegd gezag kan ervoor kiezen om het besluit te publiceren. Dit is verplicht als dat in de amvb is aangegeven. In sommige gevallen kan het zorgvuldigheidsbeginsel een openbare kennisgeving vereisen, zoals het bijvoorbeeld het geval was ten aanzien van een onderzoeksrapport in ABRVS 21 maart 1997, E03.96.0075, AB 1998, 299 en ABRVS 8 augustus 1997, E03.96.0193, BR 1997, 579.

Bij deze procedure zijn de algemene bepalingen van afdeling 3.2 en 3.7 Awb van toepassing. Bezwaar is mogelijk bij het bevoegd gezag en beroep bij de ABRVS, waarbij voorlopige voorziening kan worden gevraagd.

Zoals gezegd kan ook worden gekozen voor toepassing van afdeling 3.4 of 3.5 Awb. Bij toepassing van afdeling 3.5 is bezwaar maken niet meer nodig, maar kan men direct naar de ABRVS (artikel 7:1 Awb).

5 Procedures

Splitsen/ samenvoegen inrichtingen

32 Wat moet er gebeuren als twee afzonderlijke inrichtingen worden samengevoegd tot één inrichting? En wat als de inrichting wordt gesplitst in twee inrichtingen?

Als twee inrichtingen worden samengevoegd tot één inrichting, is een revisievergunning de eerst aangewezen mogelijkheid. Op het moment dat de revisievergunning voor de samengevoegde onderdelen onherroepelijk wordt, vervallen de onderliggende vergunningen en resteert er één revisievergunning. Als een inrichting wordt gesplitst in twee inrichtingen dan dient de vergunning ook gesplitst te worden. De splitsing van de vergunning kan bewerkstelligd worden door voor de afgesplitste inrichting een revisievergunning te vragen. Voor het oorspronkelijke gedeelte van de inrichting blijft dan de oorspronkelijke vergunning, minus hetgeen dat is afgesplitst en vervangen door een aparte revisievergunning, bestaan (ABRVS 26 mei 1998, E03.96.0330, Nwsbrief STAB 98-52).

Overigens wordt in vraag 21 uit '100 vragen' een andere mogelijkheid gegeven. Als een inrichting wordt gesplitst in twee inrichtingen, gaat de vergunning mee over naar beide inrichtingen.

Tweemaal ter inzage leggen ontwerp-besluit

33 Kan een ontwerp-besluit tweemaal ter inzage worden gelegd?

Ja, dat kan. Zie onder meer de uitspraak van ABRVS 28 mei 1999, E03.97.0778, Nwsbrief STAB, 99-56. Overigens kunnen ook tegen het tweede ontwerp-besluit bedenkingen worden ingebracht door een ieder.

Herstel verzuim

34 Artikel 6:6 van de Awb bepaalt dat een bezwaar of beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard ingeval van bepaalde verzuimen, mits de indiener de gelegenheid is geboden dit verzuim te herstellen. Een dergelijke herstelmogelijkheid ontbreekt in de Awb voor bedenkingen. Hoe moet daarmee worden omgegaan? De ABRVS heeft hierover in haar uitspraak van 10 augustus 1998, E03.97.1862/p90 en F 03.97.1073, Nwsbrief STAB 98-127, uitgesproken dat wanneer het om een vergelijkbaar verzuim als bedoeld in voorschrift 6:6 gaat, deze herstelmogelijkheid ook voor een bedenking geldt.

Bedenkingen

35 In de procedure van paragraaf 3.5.6 Awb verwijst artikel 3:30 Awb naar 3:19 Awb. Terinzagelegging is niet nodig. Hoe kunnen dan bedenkingen worden ingediend? Het indienen van bedenkingen is gekoppeld aan de bekendmaking, niet aan de terinzagelegging (3:32 Awb). Het indienen van bedenkingen is dus wel mogelijk. Het besluit hoeft alleen ter inzage te worden gelegd als het wettelijke voorschrift of het besluit waarin de procedure van paragraaf 3.5.6 van toepassing wordt verklaard, dit bepaalt.

Bedenkingen buiten de 3:24 Awb termijn

36 Mogen bedenkingen worden ingediend buiten de termijn van artikel 3:24 Awb? Artikel 3:24 Awb geeft een termijn van vier weken voor het indienen van bedenkingen. Voor schriftelijke bedenkingen is die termijn heel strikt. Ook na voorafgaande aankondiging of met toestemming van het bevoegd gezag kunnen geen ontvankelijke schriftelijke bedenkingen na de termijn worden ingediend, ABRVS 14 februari 1995, E03.95.0974, NJB-katern 1995, p. 284, nr.21. Mondelinge bedenkingen die buiten de termijn zijn ingediend zijn wel ontvankelijk, als het bevoegd gezag pas na afloop van de termijn gelegenheid heeft geboden voor een

gedachtewisseling. Het verzoek om de gedachtewisseling moet wel zo tijdig plaatsvinden dat het voor het bestuursorgaan uitvoerbaar is om er binnen de termijn aan te voldoen (zie onder meer ABRVS 3 juli 1997, EO3.95.2078, Gst.1998, 7075, nr. 3; ABRVS 21 januari 1999, EO3.96.0569, Milieu-online; ABRVS 19 april 1999, EO3.96.0504, M&R 1999, 82).

Wat betreft de motivering van de bedenkingen geldt dat pro forma bedenkingen niet mogelijk zijn als de procedure van paragraaf 3.5.2-3.5.5 Awb gevolgd wordt.

In M&R van 1999, 9, staat bij hierboven genoemde uitspraak van de ABRVS van 19 april 1999 een uitgebreide noot over bedenkingen.

Datum indienen bedenkingen

37 Geldt voor het indienen van bedenkingen de datum waarop ze zijn gepost of waarop ze zijn ontvangen?

Voor het indienen van bedenkingen geldt de datum waarop ze gepost zijn, dus de verzendtheorie van artikel 6:9 lid 2 Awb (zie ABRVS 3 april 1998, EO3.97.0785, Milieu-online). Indien het bedenkingenschrift op de laatste dag van de bedenkingstermijn van vier weken is gepost, geldt dat de bedenkingen op tijd zijn ingebracht. Hierbij wordt gekeken naar een poststempel of een bewijs van aangetekend verzenden. Als de bedenking één dag na afloop van de termijn binnenkomt zonder geldig poststempel, kan ervan worden uitgegaan dat het op tijd is, mits het per post wordt bezorgd. In bovengenoemde uitspraak van 3 april 1998 was de bedenking enkele dagen na afloop van de termijn door de gemeente ingeboekt en als niet tijdig ingebracht, niet-ontvankelijk verklaard. Het bevoegd gezag had in haar beslissing echter niet de datum betrokken die op de poststempel stond en beschikte niet meer over de envelop. Dit kwam voor rekening van het bevoegd gezag en de bedenking was ontvankelijk.

De verzendtheorie geldt alleen bij indienen van schriftelijke bedenkingen per post en niet bijvoorbeeld bij persoonlijke afgifte door de indiener, zie ABRVS 24 december 1998, EO3.96.1189, Milieu-online. Wordt de bedenking één dag na afloop van de termijn persoonlijk afgegeven, dan is men te laat.

Bestemmingsplan

38 Mag bij de beoordeling van een vergunningaanvraag rekening gehouden worden met het bestemmingsplan?

Ja, dat kan wanneer het bestemmingsplan kan worden aangeduid als een 'redelijkerwijs te verwachten ontwikkeling' in de zin van artikel 8.8, lid 1, onderdeel c van de Wm. Om daarvan te kunnen spreken moet het bestemmingsplan zijn vastgesteld en liefst ook goedgekeurd door Gedeputeerde Staten (zie ABRVS 30 oktober 1998, JM 1999, 17; Nwsbrief STAB 1998, 132). Een enkel voorbereidingsbesluit is onvoldoende. Meer in het algemeen geldt dat de toekomstige ontwikkeling voldoende concreet moet zijn en er voldoende zekerheid moet bestaan dat de ontwikkeling zich zal voordoen.

Aantasting landschap

39 Mag bij het beoordelen van de vergunningaanvraag rekening gehouden worden met aantasting van het landschap?

Het is niet geheel duidelijk op wat voor manier hiermee rekening gehouden mag worden. De ABRVS geeft enerzijds aan dat het aspect aantasting van het landschap thuis hoort in planologische regelingen, maar toetst anderzijds wel aan dit aspect.

Zie bijvoorbeeld ABRVS 8 augustus 1997, EO3.95.0395, M&R 1998/17. Volgens de ABRVS moest beoordeling van de aantasting van het landschap primair plaatsvinden in het kader van de planologische regelingen. De ABRVS zag geen grond om er vanuit te gaan dat de aantasting van het landschap zodanig was dat verweerders de vergunning op die grond, in verband met de artikelen 8.10 en 8.11 Wm in hun onderlinge samenhang bezien, hadden moeten weigeren dan wel nadere voorschriften aan de vergunning hadden moeten verbinden.

Natuurwetenschappelijke en ecologische waarden

40 Behoren natuurwetenschappelijke en ecologische waarden tot de belangenafweging bij het verlenen van een milieuvergunning?

Er zijn meerdere uitspraken waarin dit uitdrukkelijk is bepaald, bijvoorbeeld met betrekking tot een motorclub met trainingscircuit (ABRVS 28 januari 1999, EO3.97.1803, Nwsbrief STAB 99-k8 en M&R 1999, 65) en met

betrekking tot een uitbreiding van een veehouderij (ABRVS 10 maart 1999, FO3.98.959, Nwsbrief stAB, 99-kt1).

Vershil 8.22 en 8.23

41 Wat is het verschil tussen artikel 8.22 en 8.23 Wm?

Bij 8.22 gaat het om de actualiseringplicht voor het bevoegd gezag. Zij moet regelmatig ambtshalve bezien of de beperkingen en voorschriften nog toereikend zijn. Criteria zijn:

- de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu
- de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden om het milieu te beschermen.

Hiervoor geldt de procedure van paragraaf 3.5.6 van de Awb. Omdat het hier gaat om een regelmatige herziening, zal dit vaak planmatig gebeuren.

Artikel 8.23 geeft het bevoegd gezag de bevoegdheid ambtshalve of op verzoek van derden om beperkingen of voorschriften aan te vullen, te wijzigen of in te trekken of om alsnog beperkingen of voorschriften aan een vergunning te verbinden. Criterium hierbij is het belang van de bescherming van het milieu.

Ook dit besluit moet worden voorbereid met toepassing van paragraaf 3.5.6 Awb. Deze bevoegdheid is meer een ad hoc bevoegdheid. Het is blijkens uitspraak VZ ABRVS 19 januari 1998 (Nwsbrief stAB 1998, 98-6) geen fataal gebrek als het bevoegd gezag de wijziging niet op het juiste artikel (8.22 of 8.23) baseert.

Omdat tussen beide bepalingen geen procedurele verschillen bestaan, mocht ervan uit worden gegaan dat niemand door het kiezen van de verkeerde rechtsgrond in zijn belang was getroffen.

Het bevoegd gezag heeft overigens nog twee andere mogelijkheden om op eigen initiatief wijzigingen aan te brengen, namelijk via geheel of gedeeltelijk intrekken (8.25 Wm) en bij het verwerken van nieuwe instructieregels van Rijk of provincie (8.45 en 8.46 Wm).

Vershil procedure 8.25 en 8.26

42 Welke procedure geldt bij het ambtshalve of op verzoek van derden intrekken van de vergunning o.g.v. artikel 8.25 Wm? En welke procedure geldt bij het intrekken van de vergunning op verzoek van de vergunninghouder op grond van artikel 8.26 Wm?

Als het gaat om de grond genoemd onder a (bij ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu) moet o.g.v. lid 7 paragraaf 3.5.6 van de Awb worden toegepast. Er is direct beroep mogelijk op de RVS (o.g.v. artikel 7:1 Awb).

Wanneer de vergunning wordt ingetrokken op de gronden b (drie jaar geen handelingen verricht), c (verwoest) of d (andere vergunninghouder), dan moet slechts het bepaalde van lid 8 worden toegepast: de vergunninghouder krijgt de gelegenheid binnen een termijn van ten minste twee weken bedenkingen in te dienen en de adviseurs moeten de beschikking toegezonden krijgen. Vervolgens is eerst bezwaar en daarna beroep bij de ABRVS mogelijk.

Bij artikel 8.26 Wm gaat het om het intrekken van de vergunning op verzoek van de vergunninghouder. Volgens lid 4 moet paragraaf 3.5.6 Awb gevolgd worden. Er is direct beroep op de ABRVS mogelijk.

Weigering intrekkingverzoek

43 Er is een verzoek van een derde tot het intrekken van een vergunning. Het bevoegd gezag gaat daar niet op in. Moet er nu afgewezen worden met toepassing van 3.5.6 Awb?

Ja; zie ABRVS 7 mei 1998, EO3.95.1651, Milieu-online. Dit geldt in ieder geval bij een verzoek om intrekking op grond van artikel 8.25 onder a (wegens ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu). Volgens lid 7 is paragraaf 3.5.6 zowel bij inwilliging als bij afwijzing van een verzoek tot intrekking van een vergunning van toepassing. Voor de beslistermijn geldt de algemene regeling van de artikelen 4:13 en 4:14 van de Awb (acht weken). In het algemeen staat tegen een afwijzend besluit dezelfde rechtsgang open als tegen een inwilligend besluit. Anders zou bij een afwijzend besluit zonder voorprocedure besloten kunnen worden en bij een toewijzend besluit niet. Bovenstaande uitspraak geldt voor intrekking op grond van grond a van 8.25 Wm. Analooft zal dit ook

gelden voor wijziging of aanvulling van de vergunning op verzoek van derden o.g.v. 8.23 Wm, omdat ook daar de procedure van 3.5.6 Awb is voorgeschreven.

Zoals in vraag 42 uiteen is gezet, geldt voor intrekking op grond van b, c of d van 8.25 Awb niet de procedure van 3.5.6 Wm, maar die van lid 8 van 8.25. Als een derde verzoekt om intrekking op grond van b, c of d, zal analoog aan bovenstaande uitspraak de procedure van lid 8 gevolgd moeten worden en niet de procedure van 3.5.6 Awb.

Bovenstaande intrekkingmogelijkheden moeten overigens worden onderscheiden van die genoemd in artikel 18.12 Wm. Bij 18.12 gaat het om intrekking van een vergunning door het bevoegd gezag als sanctie, als niet overeenkomstig de vergunning wordt gewerkt of als de voorschriften niet worden nageleefd.

Procedure weigering vergunning

44 Welke procedure geldt voor de weigering van een vergunning?

Volgens de jurisprudentie staat in het algemeen tegen een afwijzend besluit dezelfde rechtsgang open als tegen een inwilligend besluit. Voor het besluit om een vergunning te weigeren geldt dus dezelfde procedure als voor het afgeven van de vergunning, dat wil zeggen paragrafen 3.5.2-3.5.5 Awb. In beide gevallen staat rechtstreeks beroep open bij de ABRVS.

Als het bevoegd gezag geen of niet tijdig een besluit neemt op de aanvraag, is sprake van een fictieve weigering. Dat is het geval als zes maanden na ontvangst van de aanvraag nog geen besluit is genomen (artikel 3:28 Awb), tenzij de termijn verlengd wordt (artikel 3:29 Awb). Er is direct beroep bij de ABRVS mogelijk, zie ABRVS 29 augustus 1996, E03.95.0288, AB 1997, 137 en VZ ABRVS 24 januari 1996, F03.95.0864, AB 1996, 331.

Verklaart het bevoegd gezag de aanvraag niet-ontvankelijk (= niet in behandeling nemen) op grond van artikel 4:5 Awb, dan is dat een besluit waartegen bezwaar en beroep open staat.

Aanvraag op lopende vergunningprocedure

45 Tegen een verleende vergunning is beroep ingesteld. Intussen heeft de vergunninghouder een aanvraag voor een wijzigingsvergunning ingediend. Moet het bevoegd gezag de aanvraag in behandeling nemen?

De vergunningaanvraag moet gewoon in behandeling worden genomen. Volgens de ABRVS bestaat er geen wettelijke bepaling die ertoe dwingt de aanvraag niet in behandeling te nemen (ABRVS 16 december 1997, E03.96.1094, Nwsbrief STAB 97-133). Toch is het nog wel oppassen geblazen als de bestaande vergunning geheel of gedeeltelijk vernietigd wordt.

Indien de vergunning *in zijn geheel* vernietigd wordt, dan vervalt daarmee de grondslag voor de wijzigingsvergunning en is er dus helemaal geen vergunning meer. Wordt de vergunning *gedeeltelijk* vernietigd, dan vervalt de grondslag voor de wijzigingsvergunning voor zover deze gebaseerd is op het vernietigde deel van de vergunning. Zowel de bestaande vergunning als eventueel de wijzigingsvergunning blijft voor de rest in tact.

Procedure na vernietiging vergunning

46 Een vergunning wordt vernietigd in beroep. Ligt er dan nog een aanvraag waarop het bevoegd gezag moet beslissen? Zo ja, mag er dan meteen een nieuw besluit genomen worden of moet er eerst een nieuw ontwerpbesluit genomen worden? Mag het bevoegd gezag nog verzoeken de aanvraag aan te vullen?

Indien een vergunning wordt vernietigd door de ABRVS dan is daarmee het werk voor het bevoegd gezag niet voorbij. Na vernietiging van een besluit tot vergunningverlening resteert de oorspronkelijke aanvraag. Ook indien het bevoegd gezag bepaald heeft dat de aanvraag onderdeel uitmaakt van de vergunning (artikel 8.11 Wm) resteert er nog een aanvraag. Zie hiervoor o.a. AGRVS 12 december 1991, G05.89.0535, AB 1992/270 en ABRVS 27 oktober 1994, G05.93.2786, BR 1995/62: in beide situaties betrof het een Hinderwetvergunning. Onder de Hinderwet maakte een aanvraag altijd onderdeel uit van de vergunning (artikel 14 lid 2 Hw). Op de regel dat er altijd een aanvraag resteert na een vernietiging

is één uitzondering, namelijk indien de ABRVS niet alleen het besluit vernietigt maar ook zelf in de zaak voorziet door de vergunning te weigeren. Dit komt echter vrij zelden voor. Na vernietiging heeft het bevoegd gezag maximaal 6 maanden de tijd om een nieuw besluit te nemen (artikel 3:28 Awb). Het is echter mogelijk dat de ABRVS bij de uitspraak zelf een termijn bepaalt waarbinnen het bevoegd gezag een nieuw besluit moet nemen. Ofschoon de wet hier niets over regelt lijkt het redelijk te veronderstellen dat het bevoegd gezag ook na vernietiging van een besluit, om aanvulling van de herleefde aanvraag kan vragen. Jurisprudentie hierover ontbreekt echter. Een termijn waarbinnen de aanvulling gevraagd kan worden ontbreekt dus ook. Het lijkt redelijk om hiervoor aansluiting te zoeken bij de termijn van 8 weken die normaliter geldt voor verzoeken tot aanvulling van een ingediende aanvraag (artikel 3:18 lid 1 Awb). Indien een aanvraag wordt aangevuld of indien een vergunning vernietigd is om procedurele redenen die hun grondslag vinden tijdens of voor de terinzagelegging van het ontwerpbesluit, dient eerst weer een ontwerpbesluit genomen te worden (zie de noot bij ABRVS 29 september 1998, EO3.96.0668, JG 98.0210). In andere gevallen kan volstaan worden met het direct nemen van een nieuw besluit (ABRVS 23 maart 1998, EO3.96.0946, Nwsbrief stAB 98-K10).

Revisievergunning

47 Wat gebeurt er met een vergunning nadat er een revisievergunning verleend is? De vergunningen die door de revisievergunning worden vervangen, vervallen van rechtswege op het moment dat de revisievergunning onherroepelijk wordt. Dit staat in artikel 8.4, lid 4, van de Wm. De oude vergunningen vervallen dus niet op het moment dat de revisievergunning in werking treedt. Zie voor het verschil tussen onherroepelijk en in werking treden vraag 79 uit '100 vragen'.

Beroep tegen weigering gedogen

48 Een verzoek tot gedogen is door het bevoegd gezag schriftelijk afgewezen. Kan de inrichtinghouder tegen die weigering in bezwaar of beroep gaan? En kan dat ook tegen de verlening van een gedoogbeschikking? Nee. De weigering om te gedogen is geen besluit of beschikking in de zin van artikel 1:3 Awb. Volgens de ABRVS (11 september 1998, EO3.97.0722 en 24 december 1998, EO3.98.0022, Gemeentestem 7103, nr. 7) heeft een schriftelijke verklaring dat niet wordt gedoogd betrekking op de aanwending van de discretionaire handhavingbevoegdheid. Indien die bevoegdheid ook werkelijk wordt aangevend, zal een besluit tot handhaving worden genomen, waartegen bezwaar en beroep openstaat. Gelet hierop kan aan de weigering te gedogen geen zelfstandige betekenis worden toegekend en is het dus geen besluit of beschikking. Op dit uitgangspunt kan slechts in zeer bijzondere gevallen een uitzondering worden gemaakt. Indien de gedoogbeschikking wél wordt verleend staat daar bezwaar en beroep tegen open. (Zie vraag 52 en 53 voor handhaving en procedure).

6 Handhaving

Vervallen grondslag handhavingbeschikking

49 Blijven handhavingbeschikkingen die zijn gegeven op grond van een vergunning van kracht als voor de inrichting een nieuwe amvb in werking is getreden?

In het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, het Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer en het Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer staan geen overgangsregelingen hiervoor.

Als een dwangsombeschikking is genomen op grond van de vergunning, kan deze alleen geïnd worden als hij voor het van kracht worden van de amvb verbeurd is. De dwangsom wordt verbeurd zodra er, na het verstrijken van de begunstigingstermijn, sprake is van een overtreding. Voor zover overtreding plaats vindt na de inwerkingtreding heeft de dwangsom geen betekenis meer. Er zal dan (zodanig) een nieuwe dwangsom moeten worden opgelegd, (zodanig) op basis van nadere eisen. Wel moet worden gekeken of de nieuwe regels de ruimte laten voor de handeling. Als de dwangsom niet onherroepelijk is (d.w.z. de bezwaaren beroepsfase is niet verstreken), wordt geadviseerd om de dwangsom in te trekken en een nieuw besluit te nemen. Eventueel blijft een eerder ingediend bezwaarschrift op basis van 6:18 en 6:19 van de Awb bestaan.

Bij een bestuursdwangbeschikking geldt mutatis mutandis hetzelfde verhaal. Er kan alleen tot bestuursdwang worden overgegaan als er sprake is van een overtreding voor de inwerkingtreding van de amvb. Voor zover de overtreding plaatsvindt na de inwerkingtreding heeft de bestuursdwangbeschikking geen betekenis meer. Geadviseerd wordt om ook hierbij de bestuursdwangbeschikking in te trekken en een nieuw besluit te nemen, als de beschikking niet onherroepelijk was voor het inwerkingtreden van de amvb.

Verzoek bestuurlijke handhaving

50 Er is een verzoek door een derde gedaan om bestuurlijke handhavingmaatregelen te treffen. Als het bevoegd gezag op het verzoek beslist, mag dat dan met toepassing van paragraaf 3.5.6 Awb?

Nee. De procedure van paragraaf 3.5.6 van de Awb is bedoeld voor toepassing op besluiten tot wijziging of intrekking van een eerder genomen besluit, danwel ambtshalve te nemen andere besluiten. Een besluit als bedoeld in artikel 18.16 van de Wm – dat wordt genomen naar aanleiding van een overeenkomstig artikel 18.14, eerste lid, van die wet gedaan verzoek tot het uitoefenen van bestuursdwang of tot het vaststellen van een dwangsom – valt niet onder de eerste van deze twee categorieën en is evenmin een ambtshalve te nemen ander besluit. De Afdeling overweegt (5 maart 1998, EO3.95.0961 BR 1998/392, AB 1998/409, m.nt. GJ), dat het bestreden besluit thans moet worden beschouwd als een besluit in primo, dat had moeten worden genomen met toepassing van de afdelingen 4.1.2 en 4.1.3 van de Awb en waartegen op grond van artikel 7:1, eerste lid van de Awb eerst bezwaar had moeten worden gemaakt.

Preventieve bestuursdwang

51 Mag bestuursdwang aangezegd worden indien er nog geen overtreding plaatsvindt maar het bestuursorgaan wel vermoedt dat een overtreding zal gaan plaatsvinden?

Artikel 5:21 Awb opent naar zijn bewoordingen niet de mogelijkheid voor een zodanig besluit. Blijkens jurisprudentie van de ABRVS en de Voorzitter kan een preventieve bestuursdwangaanschrijving slechts genomen worden indien sprake is van een klaarblijkelijk gevaar van een op zeer korte termijn te verwachten overtreding van een concreet bij of krachtens de wet gesteld voorschrift waardoor ernstige schade zal ontstaan, en indien die overtreding in de beschikking kan worden omschreven met die mate van duidelijkheid die uit een oogpunt van rechtszekerheid ten aanzien van handhavingbeschikkingen is vereist (ABRVS d.d. 4 september 1997, nr. HOI.96.0240, AB 1997/396 en VZ ABRVS d.d. 1 februari 1999, nr. FO3.99.0031 Nwsbrief STAB, 99-II).

Handhaven gedoogbeschikking

52 Is een gedoogbeschikking rechtstreeks te handhaven?

Nee. Een gedoogbeschikking moet worden gezien als een besluit om in een bepaald geval tijdelijk af te zien van de uitoefening van een handhavingbevoegdheid. De achterliggende reden is vaak dat het bevoegd gezag een bepaalde activiteit wil toestaan, hoewel sprake is van het handelen zonder vergunning. Als de voorwaarden in de gedoogbeschikking worden overtreden moet de gedoogbeschikking worden ingetrokken met de bedoeling om tot handhaving over te gaan, onder gelijktijdige aanschrijving tot bestuursdwang of de oplegging van een dwangsom. Een mogelijkheid om de naleving van de gedoogvoorwaarden toch af te dwingen is om het OM te vragen strafvervolgning in te stellen wegens het handelen zonder vergunning.

Procedure gedoogbeschikking

53 Welke procedure moet worden gevolgd voor een gedoogbeschikking?

Een gedoogbeschikking wordt gezien als een beslissing om een bepaalde handhavingbevoegdheid niet toe te passen. Omdat de Wm deze vorm niet kent, is er ook geen procedure voorgeschreven. Het 'gezamenlijk beleidskader gedogen' (TK 1991-1992) geeft aan dat er wel minimumeisen zijn waaraan de procedure moet voldoen. Zie hiervoor de Awb, met name artikel 4:8 jo. 4:9 inzake de zienswijze. Zie voor de voorwaarden die verbonden zijn aan gedogen vraag 82 uit '100 vragen'.

Keuze tussen dwangsom of bestuursdwang

54 Mag het bevoegd gezag zelf bepalen welk handhavingsmiddel ze gebruikt om een overtreding ongedaan te maken?

Het bevoegd gezag heeft niet altijd de keuze tussen het opleggen van een dwangsom en het aanzeggen van bestuursdwang. Ingevolge artikel 5:32 lid 3 Awb wordt voor het opleggen van een dwangsom niet gekozen indien het belang dat het betrokken voorschrift dient te beschermen zich er tegen verzet. Indien bijvoorbeeld bij een lozing van zeer milieugevaarlijke stoffen niet het risico gelopen kan worden dat de overtreding, ondanks de dwangsom, wordt voort-

gezet, is een dwangsom niet mogelijk. Er dient dan bestuursdwang toegepast te worden. Verder blijkt uit jurisprudentie dat ook in situaties waarin een overtreding van vergunningvoorschriften (b.v. geluidsvoorschriften) alleen ongedaan gemaakt kan worden door de inrichting te sluiten, een dwangsom niet het geeignende middel is. Ook in dat geval is bestuursdwang het meest gepaste handhavingmiddel (vz ABRVS 25 februari 1999, FO3.99.0072, Nwsbrief STAB, 99-16).

Vergunningaanvraag afdwingen met dwangsom

55 Kan een vergunningaanvraag worden afgedwongen met een dwangsom?

Uit de uitspraak ABRVS 21 maart 1997, JB 1997/100 kan worden geconcludeerd dat het niet mogelijk is een vergunningaanvraag af te dwingen door het opleggen van een dwangsom. Het is wel mogelijk een dwangsom op te leggen voor het in werking hebben van een inrichting zonder of zonder toereikende vergunning (artikel 8.1, eerste lid Wm), als er maar voor wordt gezorgd dat in de last niet wordt gerefereerd aan het indienen van een vergunningaanvraag (ABRVS 3 juni 1996, Gst. 1996, 7054, 7). Uit de uitspraak ABRVS 19 november 1998, EO3.98.0167 (Nwsbrief STAB 98-138) kan afgeleid worden dat ook het verbeuren van de dwangsom niet afhankelijk gesteld mag worden van het indienen van een aanvraag. Ook de te hanteren begunstigingstermijn mag dus niet afhankelijk gesteld worden van het indienen van een vergunningaanvraag. Het lijkt er op dat alleen bij de vraag of de dwangsom ook daadwerkelijk ingevorderd gaat worden het indienen van een vergunningaanvraag een rol mag spelen.

Begunstigingstermijn

56 Is er recht op een begunstigingstermijn bij het opleggen van een last onder dwangsom? Hoe lang moet de termijn zijn?

In ABRVS 24 februari 1998, FO3.98.0108 (KG 1998/174) wordt overwogen dat uit artikel 5:32, vijfde lid, van de Awb als regel voortvloeit dat aan een beschikking tot oplegging van een last onder dwangsom een begunstigingstermijn wordt verbonden. In ABRVS 9 juli 1998, FO3.98.0098 staat dat noch uit de tekst van de

wet, noch uit de totstandkomingsgeschiedenis blijkt dat de begunstigingstermijn niet korter mag zijn dan de termijnen die zijn gegund om tegen een dwangsbesluit bezwaar te maken of beroep in te stellen, dus de termijn moet redelijk zijn.

In ABRVS 26 maart 1997, FO3.97.0126 (KG 1997/216) is echter gesteld dat verzoekers zelf onmiddellijk een einde kunnen maken aan de overtreding en daarom konden verweerders in dit geval het geven van een begunstigingstermijn achterwege laten. Het ging om een besluit, houdende opleggen last onder dwangsom als bedoeld in artikel 18.9 Wm i.v.m. het zonder vergunning houden van repetities, feesten, concerten en uitvoeringen. Inzake bestuursdwang bepaalt artikel 5:24 lid 5 Awb dat er geen termijn hoeft te worden gegund, indien de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Bepalen hoogte dwangsom

57 Hoe kan de hoogte van een dwangsom bepaald worden?

Het opleggen van een last onder dwangsom heeft tot doel het ongedaan maken van een overtreding of het voorkomen van verdere overtredingen (artikel 5:32, vijfde lid Awb). Het bestuursorgaan moet een bedrag vaststellen waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd. Het vastgestelde bedrag staat in een redelijke verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging (artikel 5:32, vierde lid Awb). Een maatstaf bij het bepalen van het bedrag kan zijn het (geschatte) financiële voordeel dat de overtreding oplevert. Ook in ABRVS 29 januari 1998, FO3.97.1071 (KG 1998/141) wordt gesteld dat een dwangsom in een aannefelijke verhouding moet staan tot het gelaedeerde belang en de beoogde werking van het opleggen van de last onder dwangsom.

Continue overtreding

58 Hoe kan een dwangsom worden opgelegd aan een inrichtinghouder die continu dezelfde overtreding pleegt?

Een dwangsom kan per tijdseenheid of per overtreding worden opgelegd. In een geval waarin een overtreding een continu karakter draagt dient naar het oordeel van de Afdeling een dwangsom per tijdseenheid te worden opgelegd, zodat een dwangsom wordt verbeurd indien in die periode een overtreding is geconstateerd (omdat in dergelijke situaties geen op zichzelf staande overtredingen kunnen worden vastgesteld, ABRVS 3 maart 1998, FO3.97.1077, KG 1998/140; VZ AGRVS 5 februari 1991, AB 1991/400; VZ ABRVS 1 april 1996, KG 1996/242). Gaat het om kortdurende, terugkerende overtredingen dan ligt het voor de hand de dwangsom per overtreding op te leggen.

Procedure dwangsom

59 Hoe verloopt de procedure tot opleggen van de dwangsom?

Voor het opleggen van een dwangsom is de normale procedure voor de totstandkoming van beschikkingen, opgenomen in hoofdstuk 4 van de Awb, van toepassing. Het bevoegd gezag kan echter de procedure van afdeling 3.4 of 3.5 van toepassing verklaren.

Veel gemeenten hanteren een zogenaamd stapplan bij het nemen van sanctiebeschikkingen (tenzij er spoedeisend belang is). Dit kan er, uitgaande van de normale procedure van de Awb, als volgt uit zien.

- 1 Wordt bij een controle een overtreding geconstateerd, dan kan het bevoegd gezag een eerste waarschuwend brief met beëindigingverzoek sturen. Deze stap kan eventueel worden weggelaten, bijvoorbeeld als er een adequaat handhavingniveau is.
- 2 Blijkt na een (tweede) controlebezoek dat de overtreding voortduurt, dan volgt opnieuw een waarschuwend brief, waarin staat binnen welke termijn de overtreding moet zijn beëindigd en welke sanctiemiddelen zullen worden ingezet als dit niet is gebeurd. Hierbij moet de mogelijkheid worden gegeven aan overtreder en andere belanghebbenden om gehoord te worden, artikel 4:8 Awb. Het horen kan achterwege worden gelaten als vereiste spoed zich daartegen verzet (artikel 4:11).

- 3 Als na een (derde) controlebezoek blijkt dat de overtreding weer/nog steeds begaan wordt, dan volgt een dwangsombeschikking, waarin de sanctie wordt opgelegd. Het bevoegd gezag moet dit binnen een redelijke termijn doen. De dwangsombeschikking wordt bekendgemaakt aan overtreder en andere belanghebbenden (afdeling 3.6 Awb). Het bevoegd gezag kan ervoor kiezen om het besluit te publiceren.

Na het opleggen van de sanctie moet worden gecontroleerd of na de begunstigingstermijn de overtreding weer/nog steeds begaan wordt; zo ja, dan kan de dwangsom worden verbeurd en geïnd.

Tegen de dwangsombeschikking zijn bezwaar en beroep mogelijk, met eventueel het aanvragen van een voorlopige voorziening.

Als gekozen wordt voor een uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure kan men direct beroep instellen bij de ABRVS (artikel 7:1 Awb). In de volgende vraag wordt uitgebreider op de rechtsbescherming ingegaan.

Aanschrijving dwangsom

60 Vroeger was de beschikking tot oplegging van een last onder dwangsom gebaseerd op artikel 18.9 Wm. Waarop is deze beschikking nu gebaseerd en hoe zit het met de rechtsbescherming?

Artikel 18.9 Wm is uit de Wm geschrapt en nu terecht gekomen in artikel 5:32 Awb. In artikel 20.1 eerste lid Wm is geregeld dat beroep kan worden ingesteld bij de ABRVS, o.a. tegen besluiten o.g.v. wettelijke bepalingen genoemd in het derde lid van artikel 20.1 Wm. Dit laatste artikellid is uitgebreid met een verwijzing naar artikel 5:32 Awb, het artikel waar nu de dwangsom geregeld wordt. Op grond van artikel 20.13 Wm kan beroep worden ingesteld door een belanghebbende. Voordat beroep kan worden ingesteld moet er eerst bezwaar worden aangetekend (artikel 7.1 Awb). De 'gewone' bezwaartermijn uit de Awb van 6 weken is van toepassing. Indien de procedure van afdeling 3.5 van toepassing is verklaard, dan staat direct beroep bij de ABRVS open.

Inning dwangsom

61 Hoe verloopt de procedure tot inning van de dwangsom?

Wanneer na de in de beschikking gestelde begunstigingstermijn de overtreding niet is opgeheven, verbeurd de betrokkene de dwangsom en kan het bevoegd gezag tot invordering overgaan. 'Verbeuren' houdt in dat het bedrag verschuldigd wordt aan het bevoegde gezag. De schuld ontstaat van rechtswege. De bevoegdheid tot invordering van verbeurde bedragen verjaart door verloop van zes maanden na de dag waarop zij zijn verbeurd (artikel 5:35 Awb). Het bevoegd gezag laat eerst per brief aan de betrokkene weten, dat na het van kracht worden van de dwangsombeschikking de daarin vermelde overtredingen zijn geconstateerd. Daarbij wordt het gehele tot die datum verbeurde bedrag vermeld. Tevens wordt aangegeven binnen welke termijn en op welke wijze dat bedrag moet worden voldaan. Wanneer niet of niet op tijd wordt betaald, stuurt het bevoegd gezag een aanmaning. Als na de aanmaning nog niet wordt betaald, kan het verschuldigde bedrag bij dwangbevel worden ingevorderd. Dat dwangbevel is de officiële kennisgeving waarin de verplichting tot betaling van de dwangsom is vastgelegd. Dat dwangbevel wordt bij deurwaardersexploitatie aan de debiteur betekend. Deze deurwaarder wikkelt verder de hele executie van het dwangbevel af. Tegen het dwangbevel staat voor de overtreder verzet open door dagvaarding van het bevoegd gezag voor de burgerlijke rechter. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging. De lengte van de procedure kan zo flink oplopen en het bestuursorgaan dient tweemaal het bewijs te leveren dat sprake is van een overtreding, waardoor de controlelast zwaar is.

7 Landbouw

(Houden van) dieren

62 Hoe toetst de ABRVS of het houden van dieren vergunningplichtig is?

Het houden van dieren wordt genoemd in categorie 8.1 van bijlage 1 van het Ivb. Dat wil niet zeggen dat het houden van dieren altijd vergunningplichtig is op grond van de Wm. Naast het feit dat de activiteit in het Ivb genoemd wordt, moet ook sprake zijn van een inrichting als bedoeld in artikel 1.1 van de Wm. Er is pas sprake van een inrichting in de zin van artikel 1.1 Wm indien het gaat om bedrijvigheden die bedrijfsmatig of in een omvang als ware ze bedrijfsmatig ondernomen worden. Wanneer is iets echter bedrijfsmatig of in een omvang als ware het bedrijfsmatig? Hier is veel jurisprudentie over, waaruit een aantal toetsingscriteria te halen valt. Zo zijn de continuïteit van de activiteit, het eventuele winstoogmerk, de omvang van de dierstapel, etc. criteria die van belang kunnen zijn. Een overzicht van de door de ABRVS gehanteerde criteria alsmede een samenvatting van de meest relevante uitspraken in dit kader zijn te vinden in een brief van het ministerie van VROM van oktober 1999, kenmerk DWL/99192791 (verkrijgbaar bij InfoMil).

Oprichtingsvergunning melkrundveehouderij

63 Aan een melkrundveehouderij is ooit een Hinderwetvergunning verleend. Vanaf 1 augustus 1992 is het Besluit melkrundveehouderijen Hinderwet (thans: milieubeheer) van toepassing op de inrichting. Nu breidt de veehouderij uit en valt deze niet meer onder de werkingssfeer van het Besluit. Moeten er nu een oprichtingsvergunning of een veranderings-/revisievergunning worden verleend? De nota van toelichting van het Besluit stelt: 'Voor een inrichting die binnen de werkingssfeer van het Besluit valt, vervalt een (eventueel) eerder verleende vergunning. Dit is niet uitdrukkelijk in de amvb bepaald, maar vloeit systematisch voort uit de voor artikel 2a van de Hinderwet gekozen opzet' (thans artikel 8.40 van de Wm). Aangezien de Hinderwetvergunning van rechtswege is komen te vervallen dient de veehouder een oprichtingsvergunning

op grond van artikel 8.1 Wm aan te vragen. Bovenstaande is eveneens in jurisprudentie bevestigd (M & R 1996/32, ABRVS, 12 oktober 1995; EO3.94.1925). In deze jurisprudentie is tevens bepaald hoe om te gaan met de 'bestaande rechten' van de betrokken inrichting.

Veehouderij / artikel 8.18 Wm

64 Wanneer is voldaan aan de driejaarstermijn van artikel 8.18 lid 1 Wm en is de vergunning altijd van rechtswege vervallen wanneer stallen niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning voltooid en in werking zijn gebracht?

Een drietal uitspraken van de ABRVS geeft antwoord op deze vragen.

De eerste uitspraak betrof een veehouderij met een vergunning uit 1991, waar wel binnen drie jaar de stallen gerealiseerd waren maar waar gemiddeld ongeveer 40% minder vee aanwezig was dan vergund. De ABRVS oordeelde dat de vergunning in zijn geheel in stand was gebleven aangezien alle vergunde stallen binnen de driejaarstermijn zijn gebouwd en in elke stal op bedrijfsmatige wijze dieren zijn gehouden. De inrichting is in de zin van de Wm tijdig voltooid en in werking gebracht. Uit artikel 8.18, eerste lid, Wm volgt, volgens de ABRVS, niet dat aan dit artikel pas is voldaan indien alle in de vergunning genoemde aantallen dieren in de inrichting zijn gehouden. Hiervoor zijn in de parlementaire geschiedenis van de totstandkoming van de Wm ook geen aanwijzingen te vinden (ABRVS 27 februari 1998, EO3.96.0160/125-243, JM 1999/70).

In een andere zaak betoogde een appelland dat een vergunning uit 1992 gedeeltelijk vervallen zou zijn aangezien in de periode 1992-1995 sprake was van onderbezetting van het vergunde vee. De gemeente Tubbergen had derhalve geen revisievergunning mogen verlenen op basis van de in 1992 vergunde depositie. De ABRVS gaat echter in deze zaak niet met de appelland mee maar meent dat de in 1992 verleende vergunning de waarde als bedoeld in artikel 5 van de Interimwet ammoniak en veehouderij (lav) niet kan worden aangetast

door artikel 8.18 Wm. Artikel 5 van de Iav bepaalt dat een veehouderij het recht heeft de depositie te veroorzaken die deze veroorzaakte op het tijdstip van inwerkingtreding van de Iav (26 augustus 1994). Op voornoemde datum was in dit geval de driejaarstermijn nog niet verlopen. Ten aanzien van de uitstoot van ammoniak kan van het (gedeeltelijk) vervallen van de vergunning volgens de ABRVS daarom ook geen sprake zijn (ABRVS, 15 januari 1998, E03.96.0162, JM 1998/53). Indien de driejaarstermijn verstreken is voor 26 augustus 1994, dan kan de vergunning ook ten aanzien van de ammoniakuitstoot (gedeeltelijk) vervallen. De laatste uitspraak betreft een kwestie waarin de stal niet binnen drie jaar volledig gebouwd was. Daarnaast stond de stal 90 graden gedraaid ten opzichte van de tekening bij de aanvraag. In de betrokken stal werden wel bedrijfsmatig dieren gehouden. De ABRVS is van oordeel dat: 'artikel 8.18, eerste lid, Wm geen grondslag biedt voor het van rechtswege vervallen van de vergunning indien bepaalde stalruimte niet geheel overeenkomstig de vergunning is gerealiseerd op de plaats die de vergunning aangeeft. Indien een stalruimte qua situering van de verleende vergunning afwijkt in een mate als waarvan in het onderhavige geval sprake is, terwijl overigens wordt voldaan aan de vergunningvoorschriften, brengt dit niet met zich mee dat de inrichting moet worden geacht niet te zijn voltooid in de zin van dit artikellid'. Aangezien ook dieren in de stal werden gehouden is de stal volgens de ABRVS ook in werking gebracht als bedoeld in het eerste lid van artikel 8.18 Wm (ABRVS, 27 februari 1998, E03.96.0361, JM 1998/71).

Ammoniakrechten salderen

65 Veehouderijen met een milieuvergunning kunnen deze geheel of gedeeltelijk in laten trekken en indien er in de gemeente een ammoniakreductieplan geldt, de vrijkomende ammoniakrechten salderen naar een andere veehouderij. Voordeel voor de veehouder is dat de ammoniakrechten aan een andere veehouder verkocht kunnen worden. Kan een veehouder waarvan het bedrijf onder het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer valt, als deze minder dieren gaat houden, de ammoniakrechten salderen en verkopen?

Nee, dat is niet mogelijk omdat in artikel 8, vierde lid, van de Interimwet ammoniak en veehouderij bepaald is dat voor toepassing van de saldometode een milieuvergunning van een veehouderij geheel of gedeeltelijk ingetrokken moet worden. Als een veehouderij onder een amvb valt wordt er geen vergunning ingetrokken indien er in het bedrijf minder dieren worden gehouden. Er wordt dus niet voldaan aan een wettelijk criterium met als gevolg dat de saldometode niet rechtsgeldig kan worden toegepast (ABRVS 26 februari 1999, E03.98.1652/P90, JM 1999/101).

Fair play/ ambtshalve intrekken

66 Een inrichtinghouder verzoekt om intrekking van de vergunning om zijn ammoniakrechten te kunnen salderen. Kan de gemeente dit verzoek buiten behandeling laten en in plaats daarvan de vergunning ambtshalve intrekken? Nee, de ABRVS oordeelt hierover in haar uitspraak van 30 maart 1999, no E03.97.0967, JM 1999/145, als volgt: Het buiten behandeling laten van het verzoek om intrekking (o.g.v. artikel 8.26 Wm) en het in plaats van het nemen van een beslissing daarop ambtshalve intrekken van de vergunning o.g.v. 8.25 Wm, moet in strijd worden geoordeeld met het beginsel van fair play.

Varkensbesluit en weigering

67 Een varkenshouderij heeft een milieuvergunning aangevraagd voor een situatie die niet voldoet aan het recent gewijzigde Varkensbesluit (Stb. 473 1998) omdat de varkens op een te klein oppervlakte gehuisvest worden. Is dit een reden om de milieuvergunning te weigeren? Nee, het Varkensbesluit is gebaseerd op de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Deze wet maakt geen onderdeel uit van het toetsingskader van de Wm (artikelen 8.8–8.12). Strijd met deze wetgeving levert dus geen weigeringsgrond voor de milieuvergunning op. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat de gemeente de veehouder niet moet waarschuwen. Oprichten in strijd met het Varkensbesluit is een overtreding van dat besluit die ook strafrechtelijk of bestuursrechtelijk gehandhaafd kan worden (VZ ABRVS 12 november, FO3.98/0592, KG 1999/8).

Paarden en richtlijn veehouderij

68 Is de richtlijn veehouderij en stankhinder 1996 van toepassing op het houden van paarden? In de richtlijn zijn geen mestvarkeneenheden opgenomen voor paarden. Aan de hand van de grafiek uit de bijlage is het daarom niet mogelijk een stankcirkel voor een paardenhouderij vast te stellen. Tevens zijn er geen vaste afstanden in de richtlijn opgenomen die moeten worden aangehouden tussen gevoelige objecten en een paardenhouderij. Uit bovenstaande zou geconcludeerd kunnen worden dat de richtlijn niet van toepassing is op het houden van paarden. Vaste jurisprudentie van de ABRVS is echter dat voor dieren waarvoor geen afstandsnormen in de brochure Veehouderij en Hinderwet of in de richtlijn Veehouderij en Stankhinder opgenomen zijn, in beginsel een vaste afstand van 50 meter geldt (ABRVS 16 september 1996, EO3.95.2002, niet gepubliceerd, ABRVS 19 maart 1999, EO3.96.0423, niet gepubliceerd, ABRVS 22 oktober 1999, EO3.98.1742, niet gepubliceerd).

Groenlabelstallen elsen?

69 Kan op grond van het Alara-beginsel zoals opgenomen in artikel 8.11 derde lid van de Wm, bij een veehouderij die op meer dan 3000 meter van een voor verzuring gevoelig gebied is gelegen een Groen Labelstal geëist worden? Nee, de ABRVS vindt dat de Interimwet ammoniak en veehouderij (Iav) het exclusieve toetsingskader is voor de ammoniakproblematiek van veehouderijen. Als een voor verzuring gevoelig gebied meer dan 3000 meter van de veehouderij verwijderd is dan kan de depositie op dat gebied niet meer aan de hand van de uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij berekend worden. Als aan de depositiewaarden, die bij of krachtens de Iav gesteld zijn, voldaan kan worden dan biedt de Wm volgens jurisprudentie (ABRVS, 18 november 1994, GO5.93.2718, C.A.M. van Reeken (red.), Regelgeving ammoniak en stank van agrarische bedrijven, rubriek D-4, nr. 2: Lelystad: Vermande (losbl.) (Denekamp)) geen grondslag voor het verbinden van extra voorwaarden aan de vergunning die op de ammoniakproblematiek betrekking hebben, zoals bijvoorbeeld de eis een Groen Labelsysteem toe te passen. De Afdeling is van oordeel dat de Iav niet van toepassing is indien binnen 3 km van de veehouderij geen voor verzuring gevoelig gebied gelegen is (o.a. ABRVS 31 maart 1995, EO3.94.0792, C.A.M. van Reeken (red.), Regelgeving ammoniak en stank van agrarische bedrijven, rubriek D-4, nr. 9: Lelystad: Vermande (losbl.)).

8

Milieujaarverslag

Verplicht milieujaarverslag

70 Voor wie geldt de verplichting tot milieujaarverslaglegging?

In het Besluit milieueverslaglegging worden de categorieën van inrichtingen aangewezen waarvoor de verplichting geldt.

Artikel 12.1 Wm geeft de basis voor het besluit, en geeft aan dat het gaat om bedrijven die een relevante milieubelasting kennen en waarvoor de provincie het bevoegd gezag is. In het Ivb is bepaald wanneer de provincie bevoegd gezag is. De afzonderlijke provincies hebben aan het ministerie van vrom een lijst gestuurd met de desbetreffende bedrijven. Hiervan is een bedrijvenlijst gemaakt. Deze lijst is op de InfoMil site (www.infomil.nl) te raadplegen. Aan de hand van deze lijst zijn naar de bedrijven bedrijfstakspecifieke modellen gestuurd. Indien een bedrijf een vraag heeft over het geplaatst zijn op de lijst, dan moet dat contact opnemen met de provincie. Daarmee moet ook worden afgestemd welke stoffen voor de inrichting relevant zijn, d.w.z. welke tabellen voor de inrichting gelden. Over de afgesproken stoffen moet vervolgens worden gerapporteerd. Het Besluit milieueverslaglegging zal binnenkort worden aangepast, om voor een aantal kleine inrichtingen in de basismetaal de verslagplicht op te heffen. De bedrijvenlijst zal dan ook worden aangepast.

Niet verslagplichtig

71 Mogen bedrijven die niet verslagplichtig zijn wel overeenkomstig de systematiek van het basismodel rapporteren?

Ja, in overleg met het bevoegd gezag kan dat.

Verslagplicht dochterbedrijf

72 Wanneer er sprake is van een moederorganisatie en een aantal dochterorganisaties, moeten dan alle afzonderlijke dochters een verslag maken?

Voor zover een dochter moet worden opgevat als een zelfstandige inrichting in de zin van de Wm (hetgeen het geval is wanneer er voor de afzonderlijke inrichting een milieuvergunning is of moet worden verleend) en wanneer er een

activiteit plaatsvindt als genoemd in bijlage I van het Besluit milieueverslaglegging, is deze dochter verslagplichtig.

Toepassen twee modellen

73 Kunnen twee modellen op één inrichting van toepassing zijn? Bijvoorbeeld in geval van een groot chemisch bedrijf met een eigen afvalwaterzuivering.

In principe is dat niet de bedoeling. De vergunningverlener kan wel op basis van eisen die zijn vastgelegd in de vergunning, aanvullende rapportages vragen over een specifiek onderwerp of stof. Zie ook vraag 9 uit het hoofdstuk 'Elf vragen over het overheidsverslag', dat is opgenomen in het basismodel.

Totaalemissie

74 Moeten stoffen worden meegerekend die in het kader van een andere procesvoering worden geëmitteerd, maar die wel in het bedrijfstakspecifieke model zijn opgenomen? Ja, het gaat om de totaalemissie vanuit de inrichting.

Aanvullende rapportage

75 Moet worden gerapporteerd over een stof die wel in het basismodel, maar niet in het bedrijfstakspecifieke model voorkomt? Het model is een instrument dat naast de vergunning wordt gehanteerd. In het kader van de vergunning kunnen aanvullende rapportages worden gevraagd voor specifieke onderwerpen of stoffen. Zie ook vraag 9 uit het hoofdstuk 'Elf vragen over het overheidsverslag', dat is opgenomen in het basismodel.

Lijst van afkortingen

100 vragen	Vijf jaar Wet milieubeheer: 100 vragen aan en antwoorden van het informatiepunt wet milieubeheer (tekst te vinden op www.infomil.nl)
AB	Administratiefrechtelijke Beslissingen (tijdschrift)
ABRVS	Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
ALARA	as low as reasonably achievable (artikel 8.11, derde lid, van de Wm)
amvb	algemene maatregel van bestuur
AW	Afvalstoffenwet
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BR	Bouwrecht (tijdschrift)
Hw	Hinderwet
Ivb	Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer
JB	Jurisprudentie Bestuursrecht (tijdschrift)
JM	Jurisprudentie Milieurecht (tijdschrift)
KG	Kort Geding (tijdschrift)
M&R	Milieu & Recht (tijdschrift)
MilieuCd	Jurisprudentie Milieuzaken (CD Rom Samsom)
Milieu-online	Website Milieu Online Samsom (www.milieuonline.nl)
NJB	Nederlands Juristenblad
Nwsbrief stAB	Nieuwsbrief Stichting Advisering Bestuursrechtspraak
Stb.	Staatsblad
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VZ	Voorzitter
VZ ABRVS	Voorzitter Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
VZ AGVB	Voorzitter Afdeling voor de Geschillen van Bestuur van de Raad van State
Wm	Wet milieubeheer
Ww	Woningwet

Register

A

- 8.18
 - driejaarstermijn; vraag 64
 - 8.40 amvb van rechtswege van toepassing; vraag 23
 - 8.40 amvb
 - anticiperen; vraag 26
-
- A**
- aantasting landschap
 - bij vergunningaanvraag; vraag 39
 - aanvraag
 - moment tot welk aanvraag kan worden aangevuld, gewijzigd, ingetrokken; vraag 10
 - onderdeel van vergunning; vraag 9
 - opnieuw indienen na weigering; vraag 14
 - actualiseringsplicht
 - 8.22 Wm; vraag 41
 - afvalscheiding
 - GIBA; vraag 27
 - verplichting in amvb; vraag 27
 - akoestisch rapport; vraag 8
 - Alara-beginsel
 - Groen Labelstal; vraag 69
 - ammoniakrechten
 - salderen; vraag 66
 - apothek; vraag 5
 - autowasserette
 - werkingsfeer Besluit herstel-inrichtingen; vraag 30

B

- bedenkingen
 - buiten termijn; vraag 36
 - datum indiening; vraag 37
 - pro forma; vraag 36
 - zonder terinzagelegging; vraag 35
- bedrijfsmilieuplan; vraag 12
- bedrijfsverzamelgebouw; vraag 4
- bedrijvenlijst; vraag 70
- begunstigingstermijn; vraag 56
- Besluit milieuverslaglegging; vraag 70
- bestaande rechten; vraag 63
- bestemmingsplan
 - toekomstige ontwikkeling; vraag 38
- bestuursdwang
 - verhouding met dwangsom; vraag 54
- bouwvergunning
 - aanhouding/ bedenkingen; vraag 18
 - bij anticiperen op amvb; vraag 26
 - einde aanhouding ivm Wm; vraag 17

C

- carillon; vraag 2c
- complexvergunning; vraag 4

D

- dierenarts; vraag 5
- driejaarstermijn
 - 8.18 Wm; vraag 64
- dwangbevel; vraag 61
- dwangsom
 - aansrijving; vraag 60
 - begunstigingstermijn; vraag 56
 - bepalen hoogte; vraag 57
 - bij continue overtreding; vraag 58
 - procedure bij opleggen; vraag 59
 - procedure tot inning; vraag 61
 - vergunningaanvraag afdwingen; vraag 55
 - verhouding met bestuursdwang; vraag 54

E

- ecologische waarden
 - bij vergunningverlening; vraag 40

F

- fair play
 - beginsel van; vraag 66

G

- gasflessen; vraag 28
- gastanks; vraag 28
- gedoogbeschikking
 - anticiperen op amvb; vraag 26
 - beroep tegen verlening; vraag 48
 - beroep tegen weigering; vraag 48
 - handhaven; vraag 52
 - procedure; vraag 53
- Groen Labelstal
 - o.g.v. alara-beginsel; vraag 69

H

- handhavingbeschikking
 - vervallen grondslag; vraag 49
- houden van dieren
 - toets vergunningplicht; vraag 62
- huisarts; vraag 5

I

- inrichting; vraag 4
 - gaat over in andere inrichting; vraag 11
 - meerdere oprichtingsvergunningen; vraag 11
 - samenvoegen; vraag 32
 - splitsen; vraag 32
 - stopt; vraag 11
 - toepassen 2 amvb's; vraag 25
- inrichtingbegrip; vraag 2
- instructieregels
 - wijzigen vergunning; vraag 41
- intrekken vergunning
 - als sanctie; vraag 43
 - ambtshalve; vraag 42
 - op verzoek derde; vraag 42
 - op verzoek vergunninghouder; vraag 42
- weigering verzoek derde; vraag 43
- ISO-14001; vraag 12

K

kerk; vraag 2b

L

lpg-tankstations; vraag 6,7

M

manege

met kantine; vraag 29

melding

acceptatie onterecht; vraag 24

intrekken; vraag 15

ten onrechte geaccepteerd; vraag 15

meldingenstelsel

wijziging Wm; vraag 16

melkrundveehouderij

oprichtingsvergunning; vraag 63

meststoffen; vraag 2e

milieujaarverslag

aanvullende rapportage; vraag 75

bedrijvenlijst; vraag 70

niet verslagplichtig; vraag 72

toepassen twee modellen; vraag 73

totaalemissie; vraag 74

voor wie verplicht; vraag 70

N

nadere eis

procedure voor opleggen; vraag 31

publicatie; vraag 31

natuurwetenschappelijke waarden

bij vergunningverlening; vraag 40

O

ontwerp-besluit

twee maal ter inzage; vraag 33

oprichtingsvergunning

8.40 amvb niet langer van toepas-

sing; vraag 22

meerdere tegelijk; vraag 11

P

parkeergarage; vraag 1

parkeerruimte

openbaar; vraag 1

parkeerterreinen

openbare weg; vraag 1

preventieve bestuursdwang; vraag 51

R

rechten vergunning

wanneer niet van kracht geworden;

vraag 19

revisievergunning; vraag 47

richtlijn veehouderij en stankhinder

1996

bij paarden; vraag 68

S

stappenplan

bij opleggen dwangsom; vraag 59

supermarkt/ tankstation; vraag 7

T

tankstation; vraag 6

supermarkt; vraag 7

V

vakantiehuisjes; vraag 3

van toepassing worden amvb

vervallen vergunning; 21

Varkensbesluit

geen onderdeel toetsingskader Wm;

vraag 67

veerpont; vraag 2d

vergunning op hoofdzaken; vraag 12

vergunning op maat; vraag 12

vergunningaanvraag

afdwingen met dwangsom; vraag 55

verruimde reikwijdte; vraag 13

verzuim herstellen

bij bedenkingen; vraag 34

W

weigering van een vergunning

procedure; vraag 44

weiland; vraag 2a

werkingsfeer amvb

verhouding tot Ivb; vraag 20

wijzigingsvergunning

aanvraag tijdens lopende beroeps-

procedure; vraag 45

Z

zakelijke werking vergunning; vraag 11

Een uitgave van het Informatiecentrum
Milieuvergunningen (InfoMil),
februari 2000.

InfoMil

Grote Marktstraat 43
2511 BH Den Haag
Postbus 30732
2500 GS Den Haag
Telefoon (070) 361 0575
Fax (070) 363 3333
E-mail mail@infomil.nl
Website www.infomil.nl

Vormgeving

Conefrey | Koedam BNO, Almere

Druk

PlantijnCasparie, Den Haag

Ondanks het feit dat bij de samenstelling van
deze publicatie grote zorgvuldigheid in acht is
genomen, kunnen er geen rechten aan worden
ontleend.

© InfoMil, Den Haag 2000